

Strategia

Raport z monitorowania inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego

Stan za okres 2016-2017 r.

Olsztyn, październik 2018 r.

www.warmia.mazury.pl

Spis Treści

Wstęp	3
1. Metodologia monitoringu inteligentnych specjalizacji	4
2. Gospodarka Warmii i Mazur – ujęcie horyzontalne	5
3. Rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego	10
3.1 Inteligentna specjalizacja: Ekonomia Wody	10
3.2 Inteligentna specjalizacja: Żywność wysokiej jakości	16
3.3 Inteligentna specjalizacja: Drewno i meblarstwo	23
4. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	29
5. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym	45
6. Przegląd wybranych przedsięwzięć realizowanych w latach 2016-2017 w ramach RPO WiM 2014-2020 związanych z inteligentnymi specjalizacjami	47
7. Realizacja działań	49
8. Wnioski i rekomendacje	52
Wykaz skrótów	55
Spis wykresów i rysunków	56
Załącznik nr 1. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentne specjalizacje wg. PKD 2007, do poziomu podklas włącznie	59
Załącznik nr 2. Lista 20 projektów realizowanych w latach 2016-2017 ze środków RPO na rzecz inteligentnych specjalizacji o największej wartości ogółem	62

Wstęp

Raport stanowi pierwszą edycję monitorowania inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego zidentyfikowanych w zaktualizowanej w 2013 r. Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.

Metodologia monitoringu została przyjęta przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w październiku 2016 r. w dokumencie *Monitoring regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego* i zaktualizowana w 2018 r.

Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego ma na celu cykliczne dostarczenie informacji zwrotnej dla decydentów Województwa Warmińsko-Mazurskiego o tym, czy strategia jest realizowana zgodnie z planem, osiągane są zakładane rezultaty i czy pojawiają się nowe obszary o potencjale tworzenia przewag konkurencyjnych regionu. Dzięki zebranych danym możliwa jest obserwacja rozwoju specjalizacji w regionie. Przykłady i efekty już realizowanych działań mogą inspirować partnerów społeczno-gospodarczych do wdrażania nowych projektów. Informacja o wynikach monitorowania przyczyni się również do promocji regionalnych inteligentnych specjalizacji i lepszego zrozumienia założeń strategii. Zakłada się, że monitoring wskaże jednostkom naukowym kierunki, w które powinna włączać się regionalna społeczność naukowa a regionalnym IOB umożliwi pogłębienie znajomości uwarunkowań i kierunków rozwoju specjalizacji, tak by w odpowiedni sposób przygotować ofertę wsparcia dla biznesu.

Do sporządzenia dokumentu zostały wykorzystane wyniki badań i analiz dotyczące innowacyjności i rozwoju społeczno-gospodarczego, dane Głównego Urzędu Statystycznego, Krajowej Administracji Skarbowej.

Raport z monitorowania inteligentnych specjalizacji obejmuje lata 2016-2017 i stanowi uzupełnienie szesnastego raportu z monitorowania strategii rozwoju społeczno-gospodarczego.

Raport zawiera następujące informacje:

- gospodarka Warmii i Mazur –ujęcie horyzontalne
- rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego
- wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
- wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym
- przegląd wybranych przedsięwzięć realizowanych w latach 2016-2017 w ramach RPO WiM 2014-2020 związanych z inteligentnymi specjalizacjami
- realizacja działań
- wnioski i rekomendacje.

Raport oparty jest na analizie danych zastanych oraz danych statystycznych, co ma na celu dostarczenie odpowiedzi, czy nie wystąpiły istotne uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie poszczególnych inteligentnych specjalizacji.

Synteza danych dotyczących gospodarczej sytuacji województwa warmińsko-mazurskiego została zawarta w VII Raporcie z monitorowania Regionalnej Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 za rok 2016 oraz w Raporcie okresowym XVI z realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.

1. Metodologia monitoringu inteligentnych specjalizacji

Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego obejmuje trzy poziomy, które zostały zdefiniowane w „Badaniu potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego” i uszczegółowione w raporcie pt. „Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim”.

Pierwszy poziom monitorowania odnosi się do całości sytuacji gospodarczej Warmii i Mazur, z wykorzystaniem wskaźników już monitorowanych, lub planowanych do monitorowania, w ramach Strategii WiM 2025, RSI WiM oraz RPO WiM. Jego celem jest formułowanie i aktualizacja polityki gospodarczej na poziomie całego regionu i w przekroju różnych sektorów i branż, aktualizacja dokumentów strategicznych, wyłanianie nowych inteligentnych specjalizacji.

Drugi poziom monitorowania odnosi się do trzech specjalizacji badanych łącznie i każdej z osobna. Wskaźniki monitorowania stanowią rozszerzenie wskaźników przypisanych do celu operacyjnego 1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji w Strategii WiM 2025. Ma to na celu formułowanie i aktualizację polityki gospodarczej w obrębie poszczególnych inteligentnych specjalizacji, aktualizację dokumentów strategicznych, w tym Strategii WiM 2025 oraz RSI WiM 2020 oraz dokumentów z badań potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji.

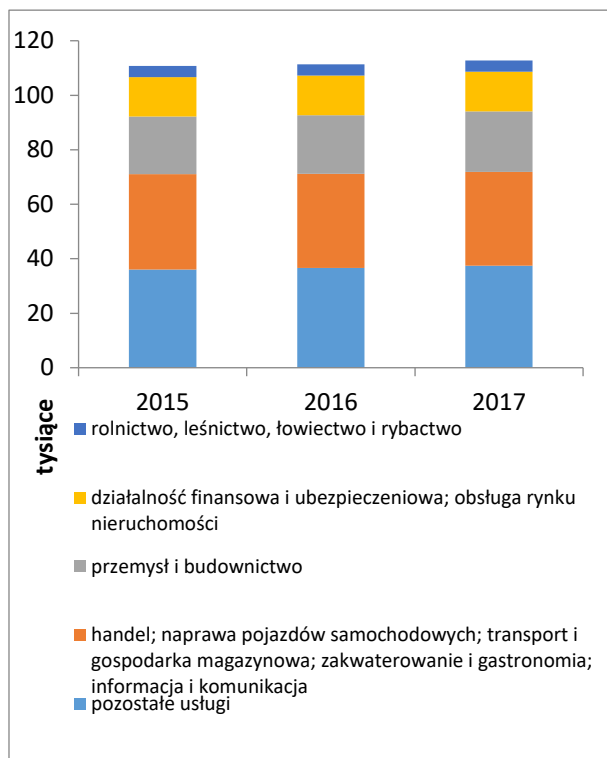
Trzeci poziom obejmuje monitorowanie oddziaływania wsparcia udzielanego inteligentnym specjalizacjom Warmii i Mazur. Jego zakres odnosi się do badania oddziaływania wsparcia udzielanego podmiotom reprezentującym inteligentne specjalizacje Warmii i Mazur. Wskaźniki dotyczą wdrażania RPO WiM w zakresie osi 1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur, dla priorytetów inwestycyjnych 1a, 1b oraz 3a, 3b i 3c.

Zgodnie z uzgodnieniami z przedstawicielami komórek odpowiedzialnych za monitorowanie SRWWiM 2025, jako okres bazowy dla wszystkich wskaźników uznano 2015 rok.

Wartości docelowe były ustalane wg różnych metodologii, w zależności od typu wskaźnika, dostępności danych oraz istnienia długoterminowych prognoz rozwoju i zostały wskazane w raporcie „Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego”.

2. Gospodarka Warmii i Mazur – ujęcie horyzontalne

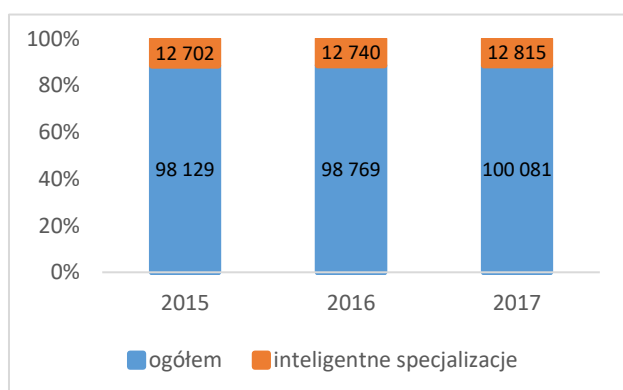
Wykres 1 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007

W 2017 r. w województwie warmińsko-mazurskim deklarowało prowadzenie działalności gospodarczej 112,7 tys. przedsiębiorstw. W okresie 2015-2017 ilość firm wzrosła o 1,8%. W 2017 r. najwięcej firm działało w zakresie pozostałych usług – 37,5 tys. (jedna trzecia). W branżach: handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia funkcjonowało 34,4 tys. firm (30,5%). Działalność związaną z przemysłem i budownictwem prowadziło 22,2 tys. (19,7%) a w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa działało 4 tys. firm (3,5%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

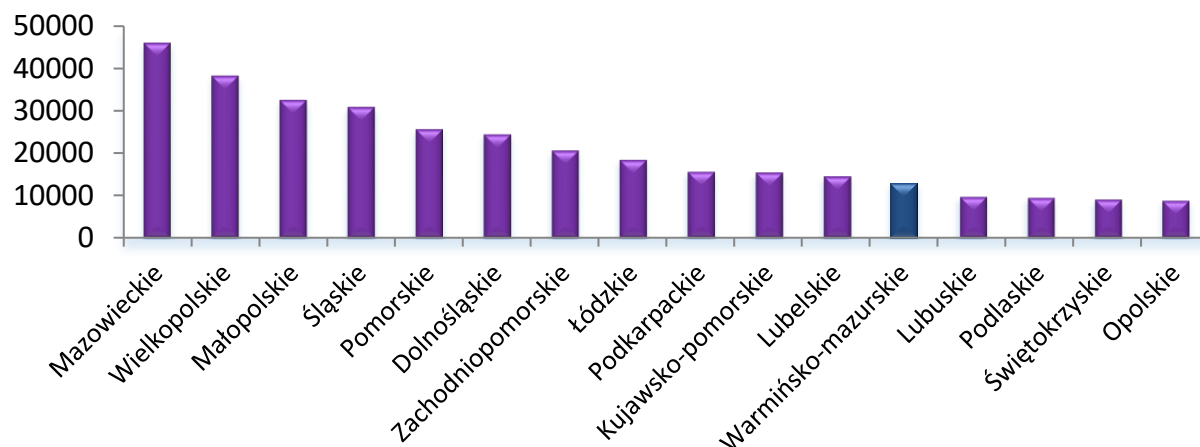
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007

W 2017 r. w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych było 12815 firm deklarujących prowadzenie działalności w branżach wpisujących się w inteligentne specjalizacje, co stanowiło (11,4%) ogółu firm. W okresie 2015-2017 ilość firm działających w branżach z zakresu inteligentnych specjalizacji nieznacznie wzrosła (0,9 pkt. proc.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

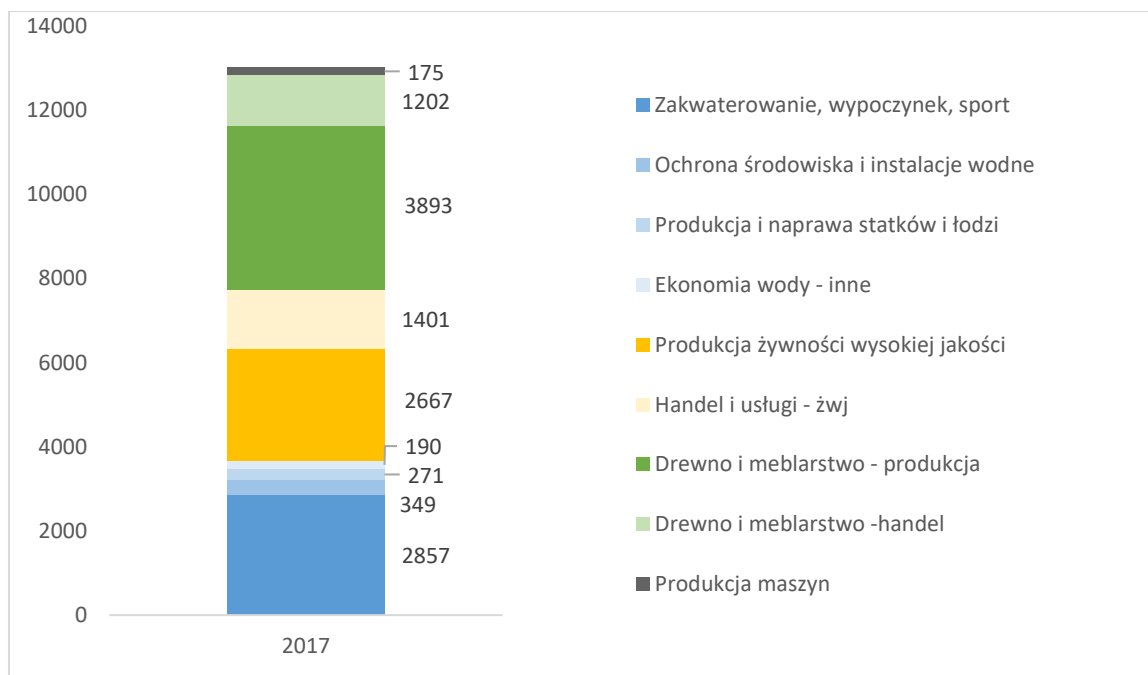
Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentne specjalizacje województwa według województw, stan w dniu 31 XII 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na koniec 2017 roku w Polsce zarejestrowanych w rejestrze REGON było 332031 podmiotów, których działalność gospodarcza wpisywała się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego. Podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego stanowiły 3,86% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce, co uplasowało województwo na 12 miejscu. Największa ilość firm z tego obszaru znajdowała się w województwie mazowieckim – 45880.

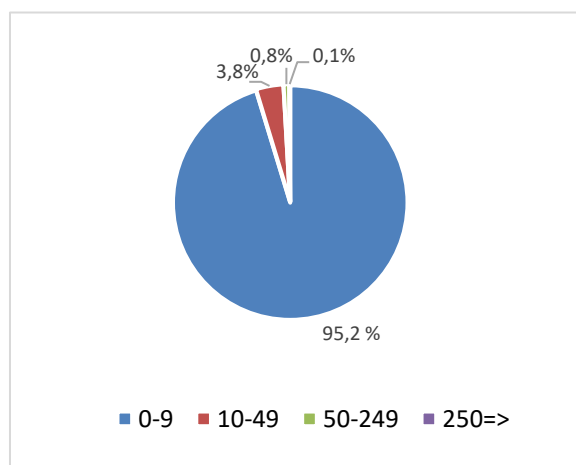
Wykres 4 Podmioty deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007 wpisujących się w inteligentne specjalizacje w województwie warmińsko-mazurskim z podziałem na branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2017 roku spośród wszystkich 12990 podmiotów wpisujących się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego dominowały przedsiębiorstwa z branży *Produkcja* w specjalizacji drewno i meblarstwo – 30%, cała specjalizacja - 39%. Podmioty związane z ekonomią wody stanowiły łącznie 28%, z czego największy odsetek należał do branży *Zakwaterowanie, wypoczynek, sport* – 22%. Podmioty należące do żywności wysokiej jakości stanowiły w 2017 roku 31% wszystkich podmiotów wpisujących się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego.

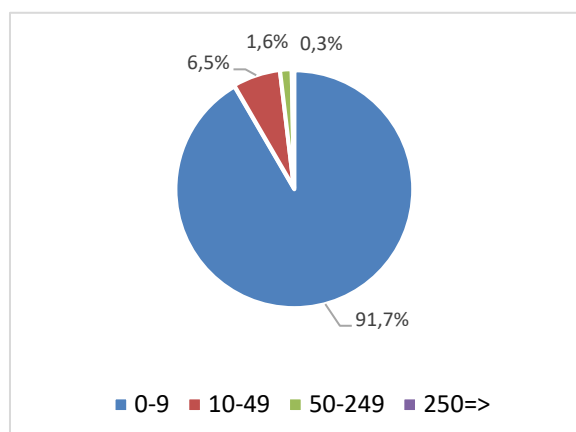
Wykres 5 *Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, deklarujących prowadzenie działalności, według PKD 2007*

W 2017 r. spośród podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, deklarujących prowadzenie działalności, według PKD 2007 w województwie warmińsko-mazurskim dominowały mikroprzedsiębiorstwa, których przewidywana liczba zatrudnionych nie przekraczała 9 osób – 95,2%. Małe firmy (przewidywana liczba zatrudnionych 10-49 osób) stanowiły 3,8%, natomiast średnie (przewidywana liczba zatrudnionych 50-249 osób) – 0,8%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

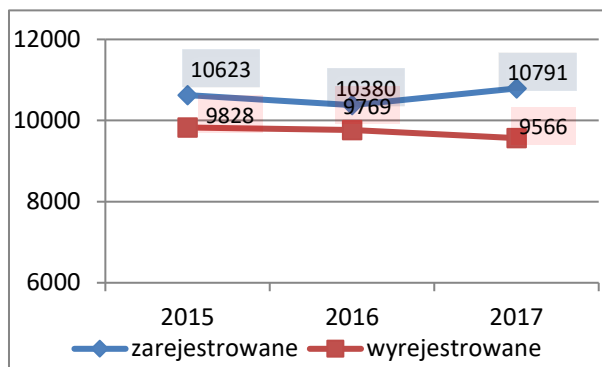
Wykres 6 *Struktura podmiotów gospodarki narodowej deklarujących prowadzenie działalności w zakresie inteligentnych specjalizacji, według PKD 2007*

Struktura podmiotów gospodarki narodowej deklarujących prowadzenie działalności w zakresie inteligentnych specjalizacji różniła się od struktury wszystkich podmiotów zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim, deklarujących prowadzenie działalności. Wśród przedsiębiorstw o PKD zgodnym ze specjalizacjami było o 70% więcej podmiotów małych, 200% średnich i 300% dużych niż w ogólnej strukturze podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, deklarujących prowadzenie działalności.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

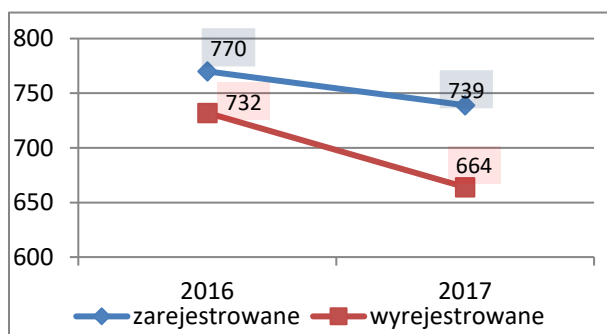
Wykres 7 Ilość nowopowstałych i zlikwidowanych przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2016, według PKD 2007

W roku 2017 powstało 10791 nowych przedsiębiorstw a zlikwidowano 9566. Na uwagę zasługuje fakt iż w 2017 r. zanotowano wzrost ilości nowopowstałych firm a liczba firm likwidowanych spadła.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

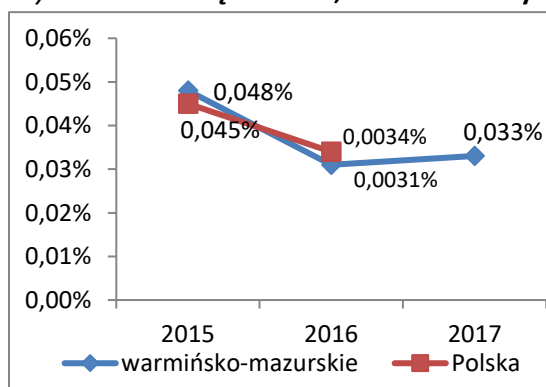
Wykres 8 Ilość nowopowstałych i zlikwidowanych przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2017, według PKD 2007 wpisujących się w inteligentne specjalizacje

W 2017 r. zanotowano wzrost różnicy pomiędzy liczbą firm nowopowstałych w stosunku do likwidowanych w branżach o PKD zgodnym z inteligentnymi specjalizacjami, co jest pozytywnym zjawiskiem. W 2017 r. różnica wynosiła +75 a w 2016 r. +38.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

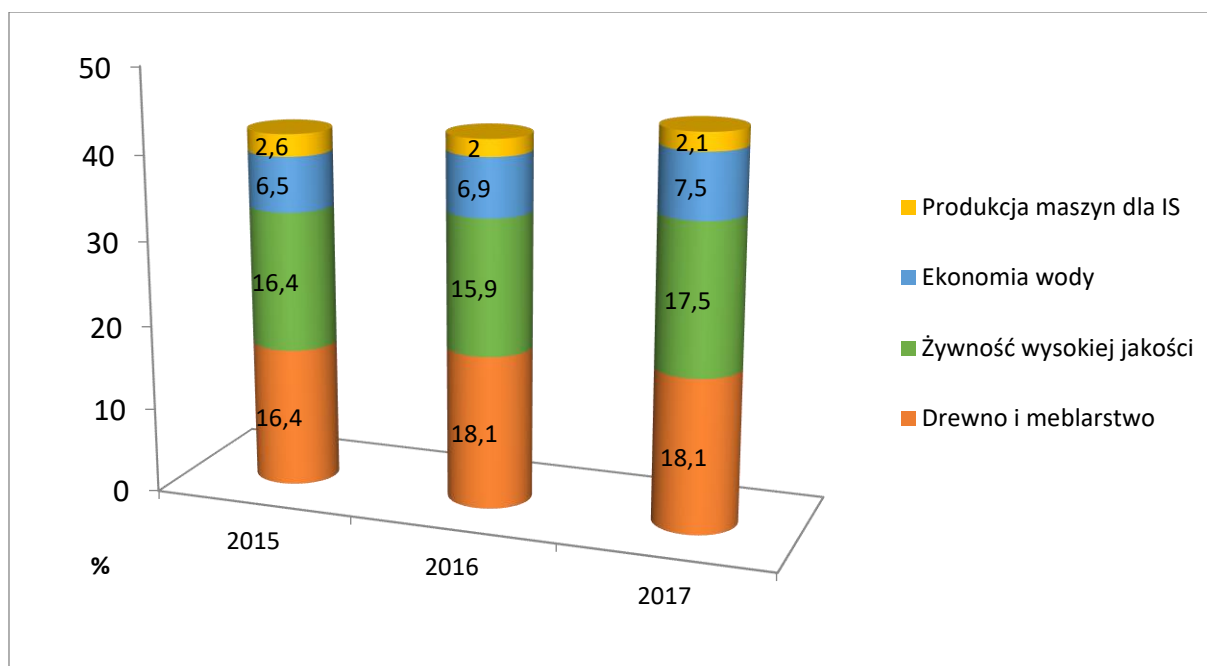
Wykres 9 Przedsiębiorstwa, które dokonały zgłoszeń patentowych jako % przedsiębiorstw ogółem

Odsetek przedsiębiorstw, które dokonały zgłoszeń patentowych utrzymuje się w regionie na dość wysokim poziomie i jest zbliżona do średniej krajowej. W 2017 r. odsetek przedsiębiorstw, które dokonały zgłoszeń patentowych wynosił w regionie 0,033%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Patentowego RP

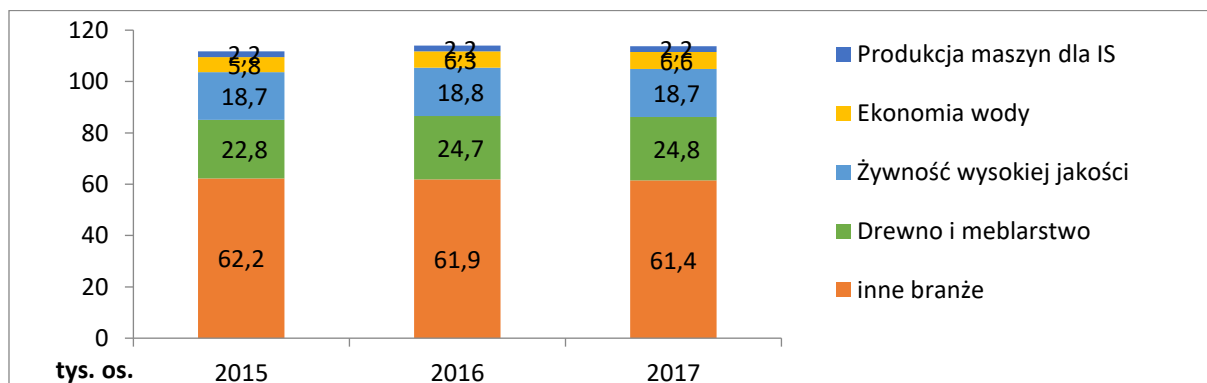
Wykres 10 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2017 r. wartość dodana brutto w przedsiębiorstwach z branż powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu, zatrudniających powyżej 9 osób stanowiła aż 45,2% wartości dodanej brutto wypracowanej przez wszystkie przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie Warmii i Mazur, w których pracowało co najmniej 10 osób. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 3,3 pkt. proc.

Wykres 11 Przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji

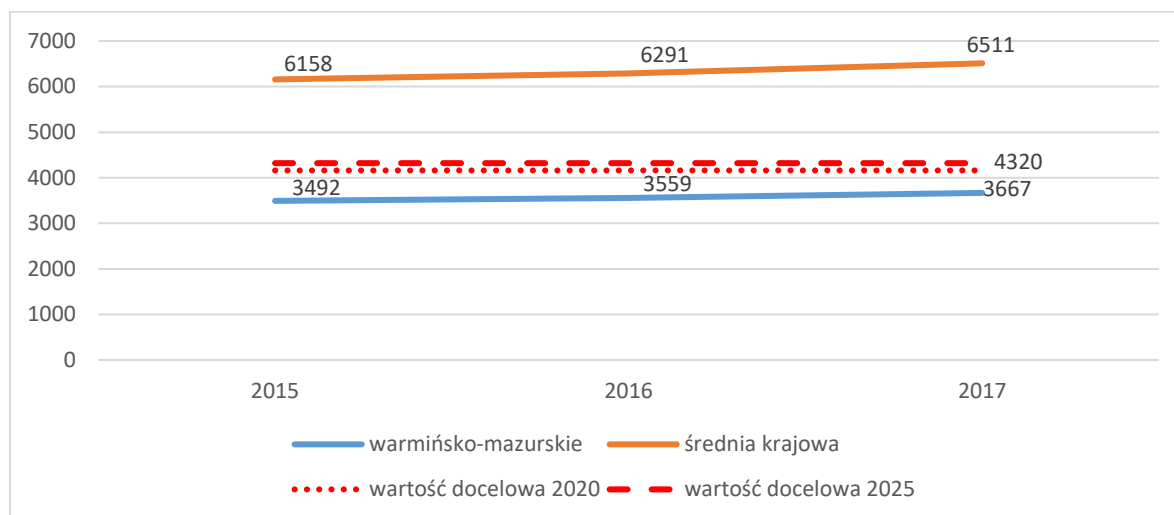
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji wynosiło 52,3 tys. os. i wzrosło w porównaniu do roku 2015 o 2,8 tys. osób. Najwięcej osób zatrudnionych było w ramach inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo - 24,8 tys., a następnie w żywności wysokiej jakości- 18,7 tys. W ekonomii wody zatrudnienie wynosiło 6,6 tys. zł.

3. Rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego

3.1 Inteligentna specjalizacja: Ekonomia Wody

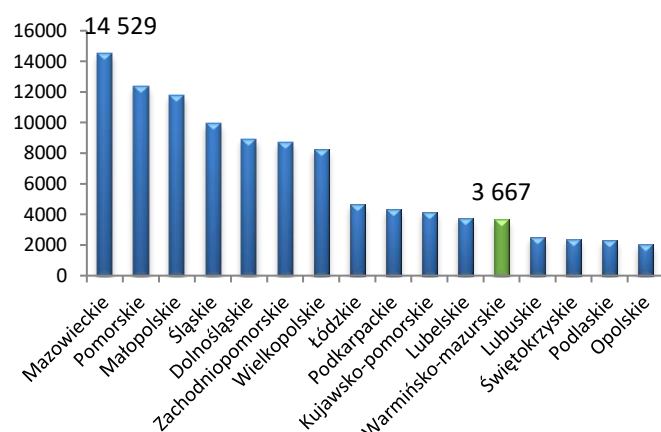
Wykres 12 Podmioty gospodarki narodowej¹ wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2015-2017 liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON wpisujących się w inteligentną specjalizację województwa warmińsko-mazurskiego - ekonomia wody zwiększyła się o 175 podmiotów (+5%) do poziomu 3667. Średnia krajowa (6511) wzrosła w tym czasie o 5,7%. W 2017 roku do osiągnięcia wartości docelowej na 2020 r. (4160) brakowało 493 podmiotów.

Wykres 13 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Na koniec 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych w rejestrze REGON było 3667 podmiotów, których działalność gospodarcza związana była z inteligentną specjalizacją województwa – ekonomia wody. Stanowiło to 3,52% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce (nieznaczny spadek od 2015 r. – 0,02 pkt. proc.). Największa ilość firm z tego obszaru znajdowała się w województwie mazowieckim – 14529.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007

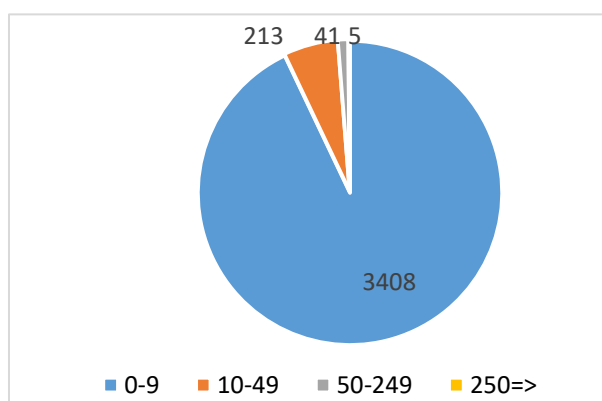
Wykres 14 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody – wybrane branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na koniec 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim spośród 3667 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody, aż 78% stanowiły firmy z branży *Zakwaterowanie, wypoczynek, sport* - 2857. Podmioty z kolejnej branży *Ochrona środowiska i instalacje wodne* stanowiły 9,52% wszystkich podmiotów województwa wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody, a z produkcji i naprawy statków i łodzi- 5,18 %.

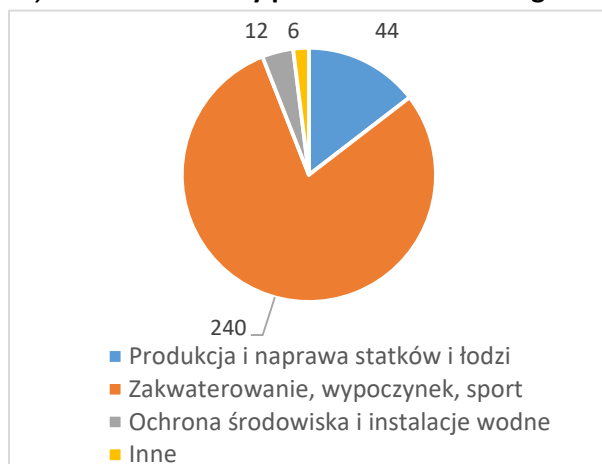
Wykres 15 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody wg klas wielkości -liczba zatrudnionych. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spśród podmiotów wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody na koniec 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim dominowały mikroprzedsiębiorstwa, których liczba zatrudnionych nie przekraczała 9 osób - 93%. Małe firmy (liczba zatrudnionych 10-49 osób) w liczbie 213 stanowiły 6%, natomiast średnie (liczba zatrudnionych 50-249 osób) - 1%.

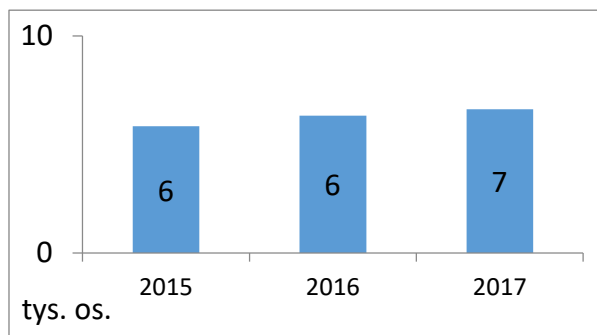
Wykres 16 Podmioty powstałe w 2017 r. wg branż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim powstały 302 nowe podmioty gospodarcze wpisujące się w inteligentną specjalizację regionu - ekonomia wody. Największa liczba nowopowstałych podmiotów (240) należała do branży *Zakwaterowanie, wypoczynek, sport*. Potwierdza to dominującą rolę branży w obszarze inteligentnej specjalizacji województwa - ekonomia wody. W dziedzinie produkcji i naprawy statków i łodzi powstały 44 nowe przedsiębiorstwa a w zakresie ochrony środowiska i instalacji wodnych – 12.

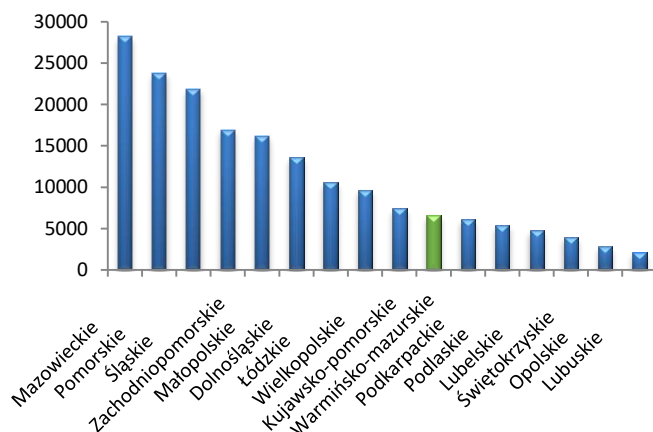
Wykres 17 Zatrudnienie w latach 2015-2017 w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody

Zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody, prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej wynosiło 6,6 tys. os. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła dość znacznie - o 785 osób (13,4%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

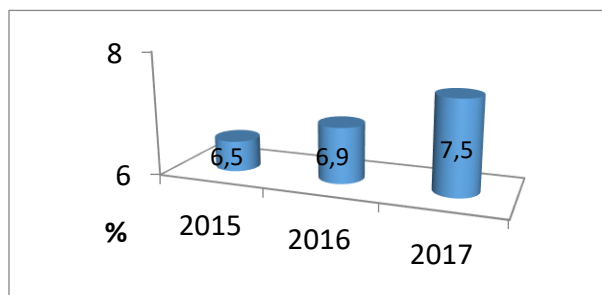
Wykres 18 Zatrudnienie wg. województw

Najwięcej osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody zaobserwowano w województwie mazowieckim – 28,2 tys. os. Województwo warmińsko-mazurskie z wartością 6,6 tys. uplasowało się na 10 miejscu w kraju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

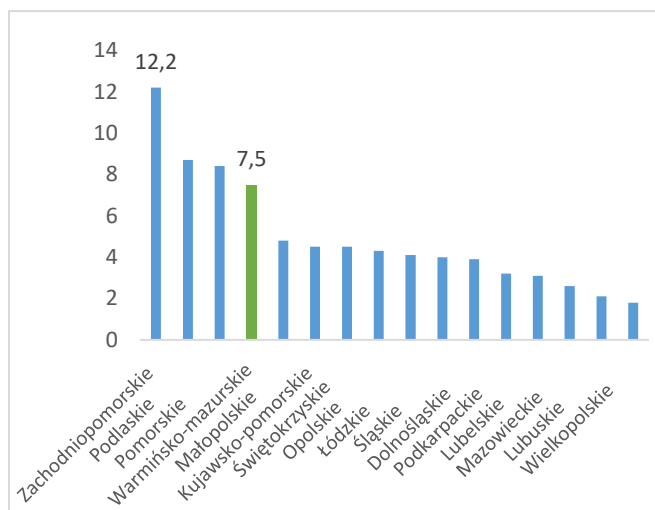
Wykres 19 Wartość dodana brutto w latach 2015-2017

W 2017 r. wartość dodana brutto w podmiotach z ekonomii wody stanowiła 7,5 % wartości dodanej brutto wszystkich firm z województwa w których pracowało powyżej 9 osób. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 1%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

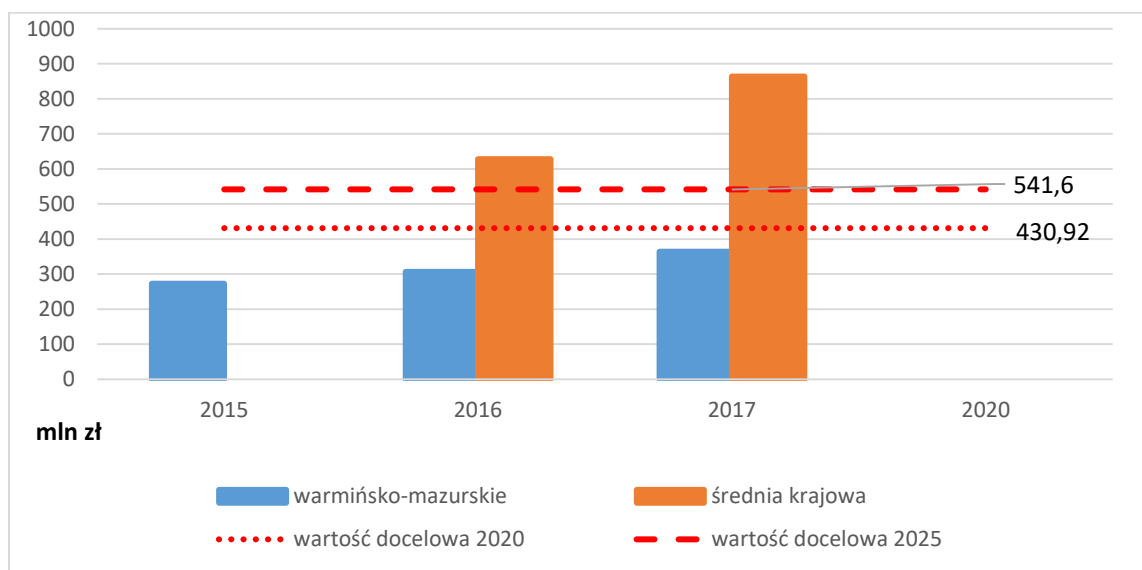
Wykres 20 Wartość dodana brutto w roku 2017 wg. województw

Województwo warmińsko-mazurskie zajęło 4 miejsce w kraju pod względem odsetka wartości dodanej brutto firm o działalności PKD zgodnej z inteligentną specjalizacją regionu ekonomia wody do wartości dodanej brutto ogółem wypracowanej przez podmioty zatrudniające powyżej 9 osób. W 2015 r. region uplasował się również na 4 pozycji w kraju, natomiast w 2016 r. na trzeciej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

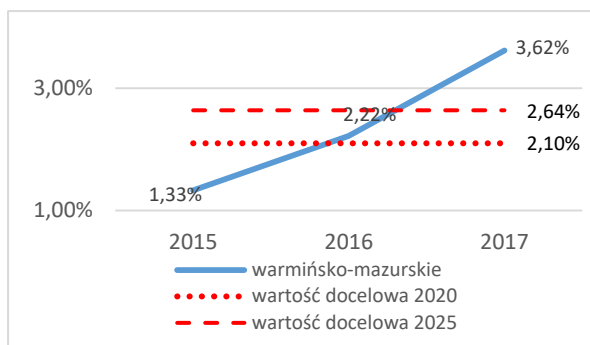
Wykres 21 Ekonomia wody – eksport w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W latach 2015-2017 eksport produktów wpisujących się w ekonomię wody w województwie warmińsko-mazurskim stopniowo zwiększał się do poziomu 364 mln zł w 2017 r. Wartość eksportu w regionie była ponad dwukrotnie mniejsza od średniej wartości krajowej. W 2017 roku do osiągnięcia wartości docelowej na 2020 r. brakowało 67 mln zł.

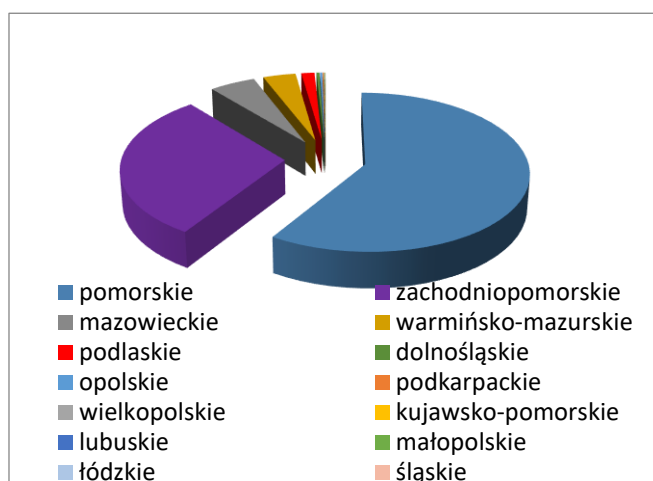
Wykres 22 Udział eksportu towarów w specjalizacji ekonomia wody na tle kraju

W latach 2015-2017 udział województwa warmińsko-mazurskiego w eksporcie towarów w specjalizacji ekonomia wody w Polsce zwiększył się z poziomu 1,33% w 2015 r. do poziomu 3,62% w roku 2017. Wartości docelowe dla 2020 r. i 2025 r. zostały przekroczone w 2017 r. odpowiednio o 1,52 pkt. proc. oraz 0,98 pkt. proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

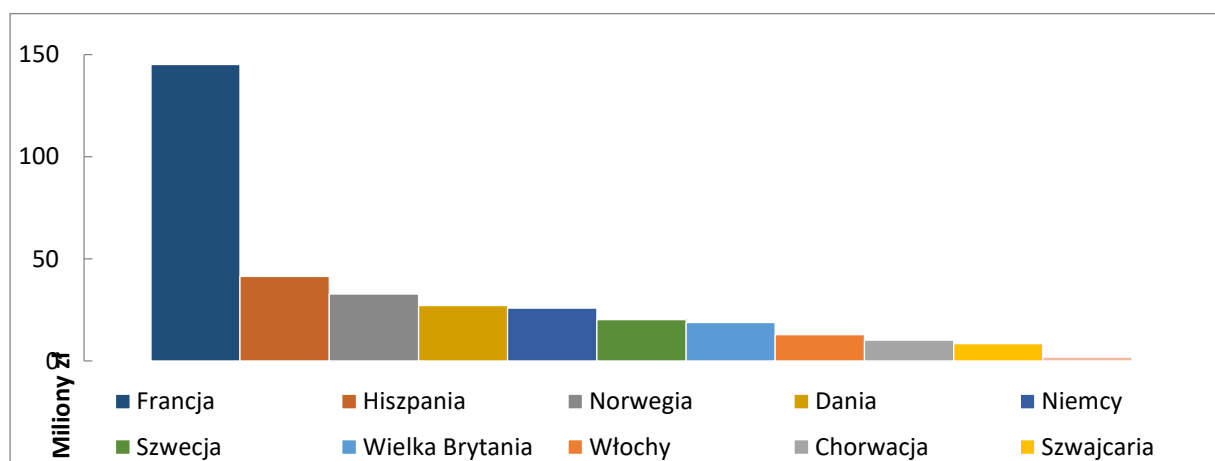
Wykres 23 Ekonomia wody – eksport wg województw w 2017 r.

W 2017 roku województwo warmińsko-mazurskie było czwartym w kolejności eksporterem produktów wpisujących się w obszar „ekonomia wody”. Na pierwszym miejscu znalazło się województwo pomorskie z udziałem 59% w całości eksportu w Polsce. Udział województwa warmińsko-mazurskiego kształtował się na poziomie blisko 4%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

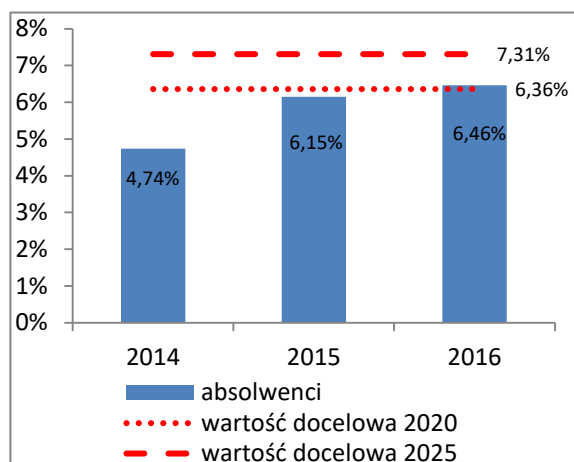
Wykres 24 Ekonomia wody – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2017 r. eksport zagraniczny województwa warmińsko-mazurskiego produktów wpisujących się w specjalizację ekonomia wody wyniósł łącznie 364 mln zł. Największym importerem dóbr wyprodukowanych w województwie była Francja, z importem rzędu 145 mln zł – ponad trzykrotnie większym niż druga w klasyfikacji Hiszpania.

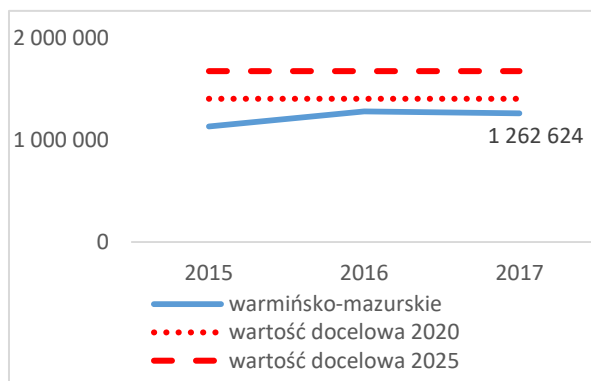
Wykres 25 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją ekonomia wody (nauk o środowisku, inżynieryjno-techniczne) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych)

W latach 2014-2016 udział absolwentów kierunków studiów związanych ze specjalizacją ekonomia wody w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych wzrastał, osiągając poziom 6,46% w 2016 r. Tym samym o 0,10 pkt. proc. została przekroczona założona wartość docelowa do roku 2020 (6,36%). Do 2025 roku założono osiągnięcie poziomu 7,31% udziału absolwentów kierunków związanych z ekonomią wody w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 26 Korzystający z turystycznych obiektów noclegowych

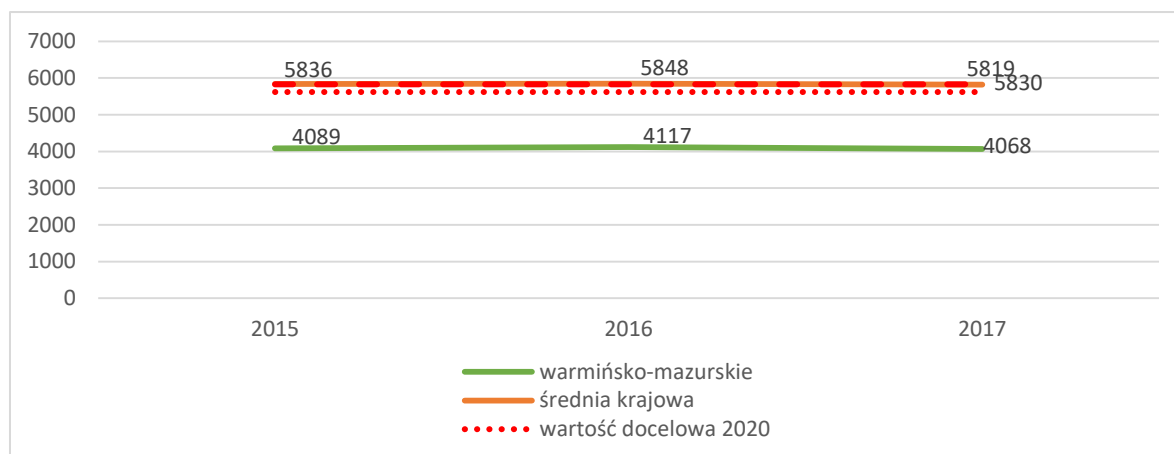

Z turystycznych obiektów noclegowych korzystało w 2017 r. ponad 1262 tys. osób. Wartość wskaźnika w okresie 2015 -2017 wzrosła o 11,2 proc., natomiast w relacji do roku 2015 spadła o blisko 18 tys. os. Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 (1406) wynosiła 144 os. natomiast do wartości na rok 2025 – 415 os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2 Inteligentna specjalizacja: Żywność wysokiej jakości

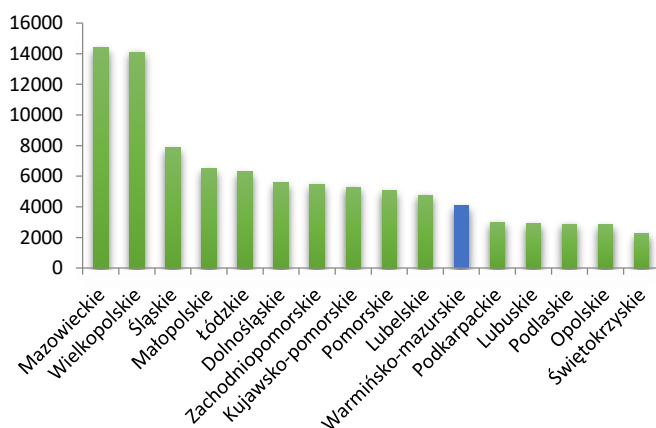
Wykres 27 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w latach 2015-2017 w rejestrze REGON, wpisujących się w inteligentną specjalizację województwa warmińsko-mazurskiego – żywność wysokiej jakości nieznacznie się zmniejszyła (spadek o 21 podmiotów, 0,5%) do poziomu 4068. Również średnia krajowa (5819) w tym czasie nieznacznie spadła- o 0,3%. W 2017 roku do osiągnięcia wartości docelowej na 2020 r. (5620) brakowało 1552 podmiotów.

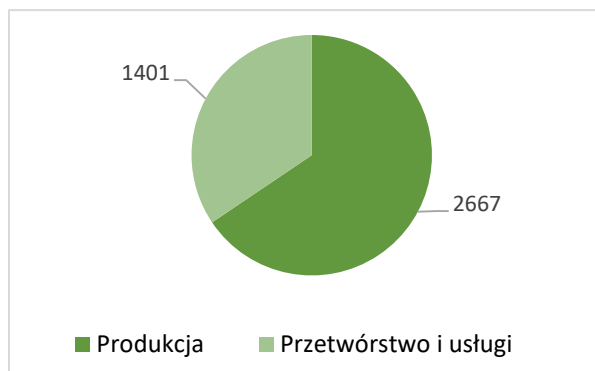
Wykres 28 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Na koniec 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 4068 podmiotów, których działalność gospodarcza związana była z inteligentną specjalizacją województwa – żywność wysokiej jakości. Stanowiło to 4,4% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce (niezmiennie od 2015 r.). Największa ilość firm z tego obszaru znajdowała się w województwie mazowieckim – 14380.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

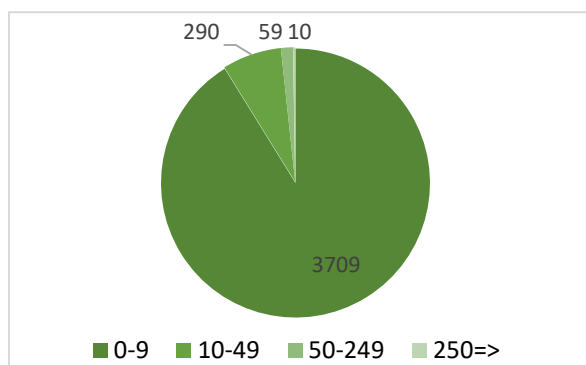
Wykres 29 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości – wybrane branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Spośród 4068 podmiotów zarejestrowanych w 2017 r. rejestrze REGON, które wpisywały się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości, 65,5% stanowiły firmy z branży *Przetwórstwo i usługi* (2667). Drugą wyodrębnioną w specjalizacji żywność wysokiej jakości branżą jest *produkcja*. Działa w niej 34,5% firm.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

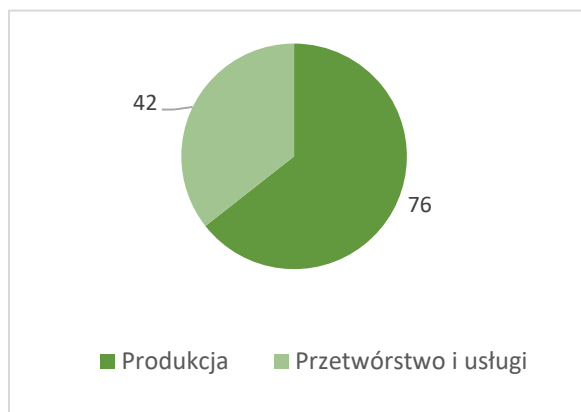
Wykres 30 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości wg klas wielkości. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Mikroprzedsiębiorstwa w 2017 r. stanowiły 91,2% ogółu przedsiębiorstw, których działalność gospodarcza wpisywała się w specjalizację żywność wysokiej jakości. Małe firmy w liczbie 290 stanowiły 7,1% wszystkich przedsiębiorstw, natomiast średnie – 1,5%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

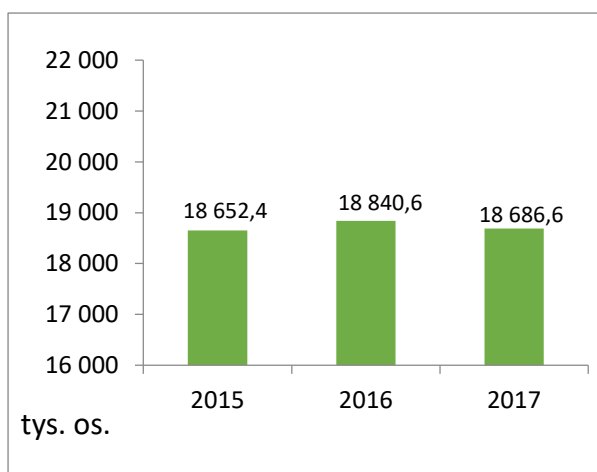
Wykres 31 Podmioty powstałe w 2017 r. wg branż

W 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim powstało 118 nowych podmiotów gospodarczych wpisujących się w inteligentną specjalizację regionu – żywność wysokiej jakości. Przeważająca liczba nowopowstałych podmiotów (76) należała do branży *Produkcja*. W dziedzinie *Przetwórstwo i usługi* i powstało 42 nowych przedsiębiorstw.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

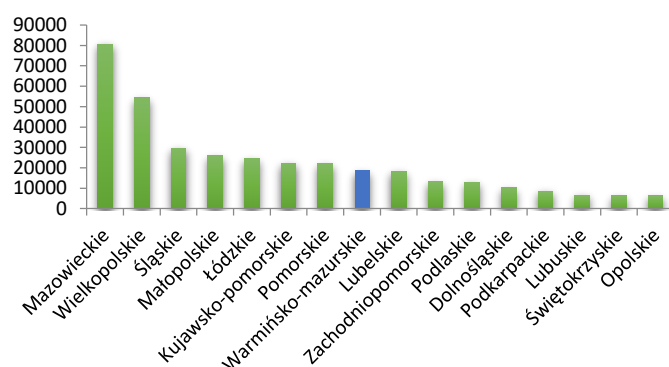
Wykres 32 Zatrudnienie w latach 2015-2017

Zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości, prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej wynosiło 18,7 tys. os. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła nieznacznie - o 35 osób (0,2%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

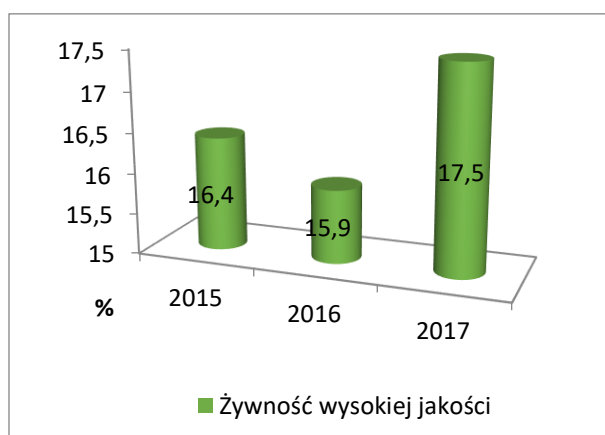
Wykres 33 Zatrudnienie wg. województw

Najwięcej osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości zaobserwowano w województwie mazowieckim – 80,5 tys. os. Województwo warmińsko-mazurskie z wartością 18,7 tys. uplasowało się na 8 miejscu w kraju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

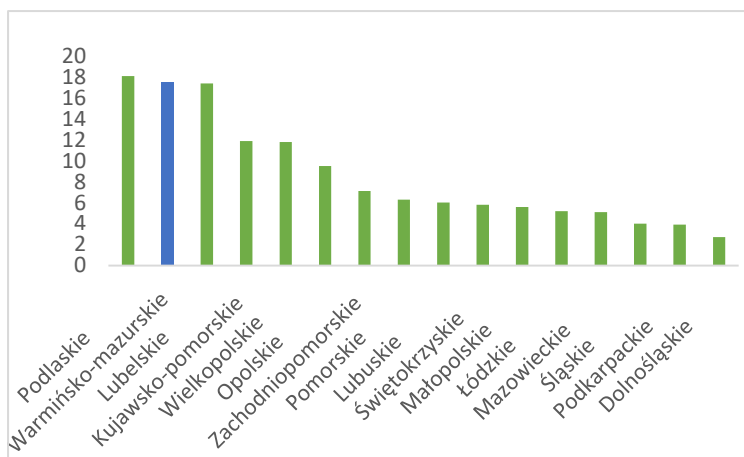
Wykres 34 Wartość dodana brutto w latach 2015-2017

W 2017 r. wartość dodana brutto w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości stanowiła 17,5 % wartości dodanej brutto wszystkich firm z województwa, w których pracowało powyżej 9 osób. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 1,1%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

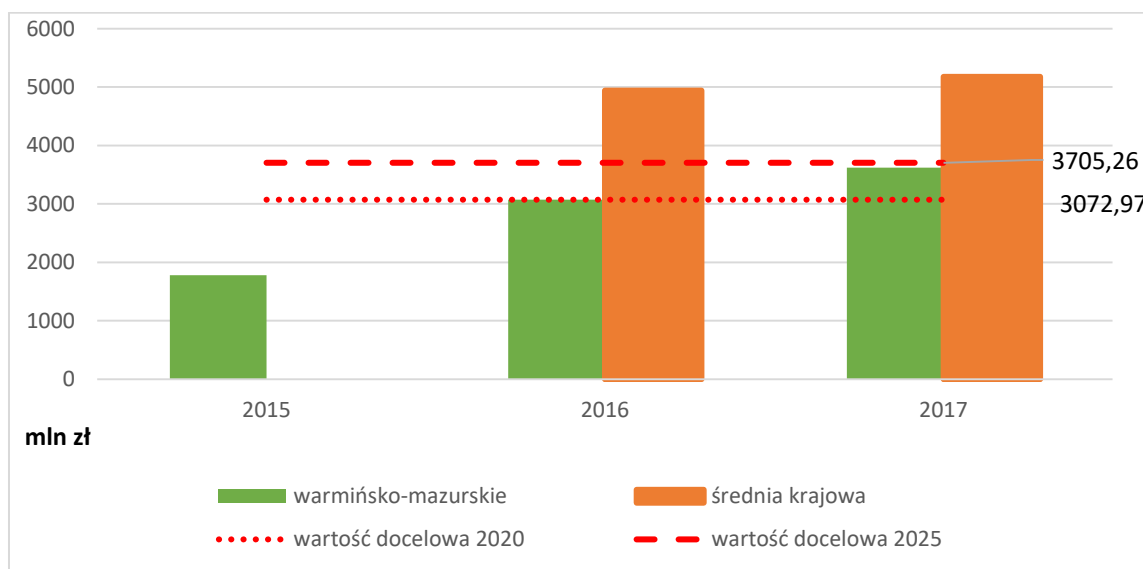
Wykres 35 Wartość dodana brutto w roku 2017 wg. województw

Województwo warmińsko-mazurskie zajęło 2 miejsce w kraju pod względem odsetka wartości dodanej brutto firm o działalności PKD zgodnej z inteligentną specjalizacją regionu żywność wysokiej jakości do wartości dodanej brutto ogółem wypracowanej przez podmioty zatrudniające powyżej 9 osób. W 2015 r. region uplasował się na 1 miejscu w kraju, natomiast w 2016 r. również na drugiej pozycji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

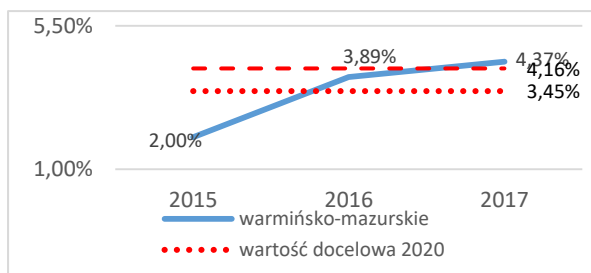
Wykres 36 Żywność wysokiej jakości – eksport w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W latach 2015-2017 eksport żywności wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim zwiększał się do poziomu 3620 mln zł w 2017 r. W tym okresie odnotowano dwukrotny wzrost wartości wskaźnika dla województwa warmińsko-mazurskiego. Jednak w dalszym ciągu występuje znaczna rozbieżność w stosunku do średniej krajowej i w 2017 różnica wynosiła 1556 mln zł. Osiągnięta natomiast została założona do roku 2020 wartość docelowa wskaźnika i niewiele brakuje do przekroczenia pułapu przyjętego na rok 2025.

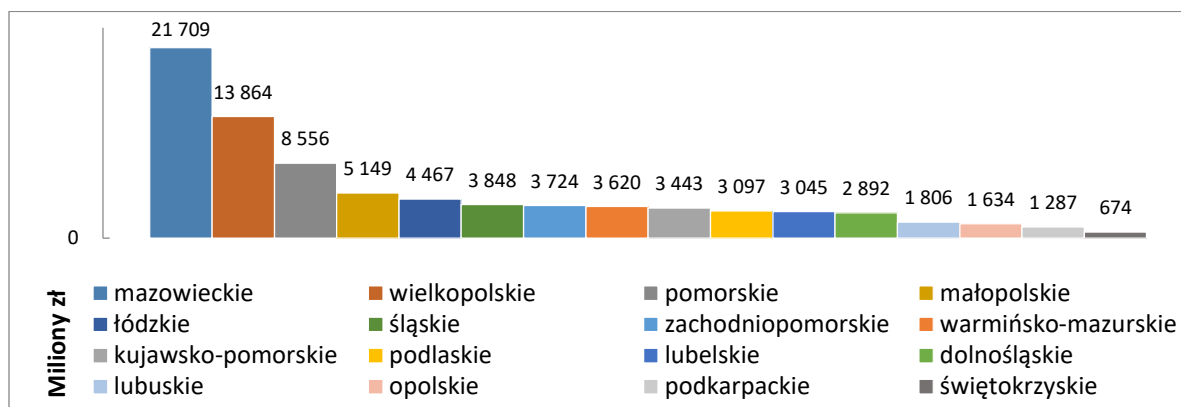
Wykres 37 Udział eksportu towarów w specjalizacji żywność wysokiej jakości na tle kraju

W latach 2015-2017 udział województwa warmińsko-mazurskiego w eksporcie towarów w specjalizacji żywność wysokiej jakości w Polsce wzrósł o 2,37 p. p. osiągając poziom 4,37% w 2017 roku. Tym samym zostały przekroczone wartości docelowe ustalone na 2020 r. o 0,92 p. p. oraz 2025 r. o 0,21 p. p.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

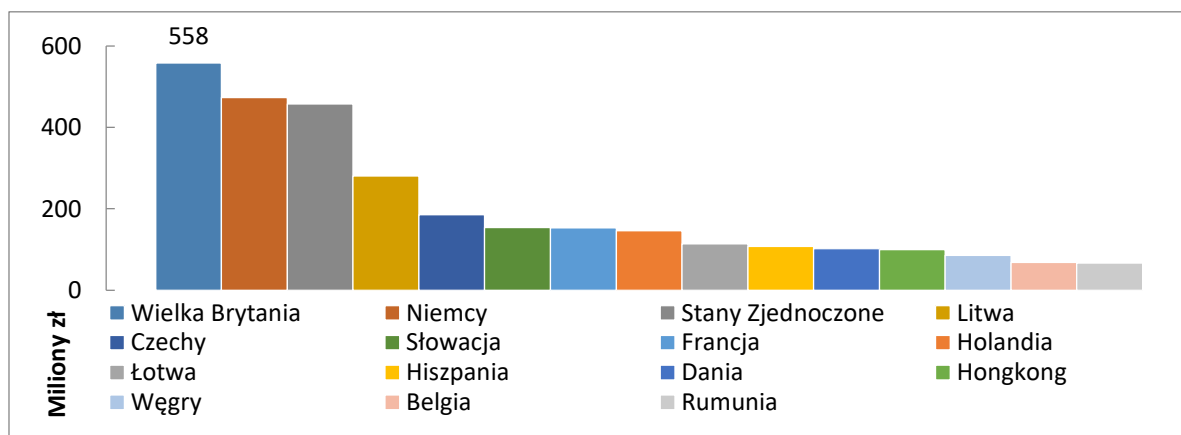
Wykres 38 Żywność wysokiej jakości – eksport wg województw w 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2017 roku największym eksporterem żywności w Polsce było województwo mazowieckie, odpowiedzialne za ¼ całego eksportu. Województwo warmińsko-mazurskie pod względem eksportu żywności z wartością 3620 mln zł - znalazło się na 8 miejscu w Polsce. Udział województwa warmińsko-mazurskiego kształtował się na poziomie 4,37%.

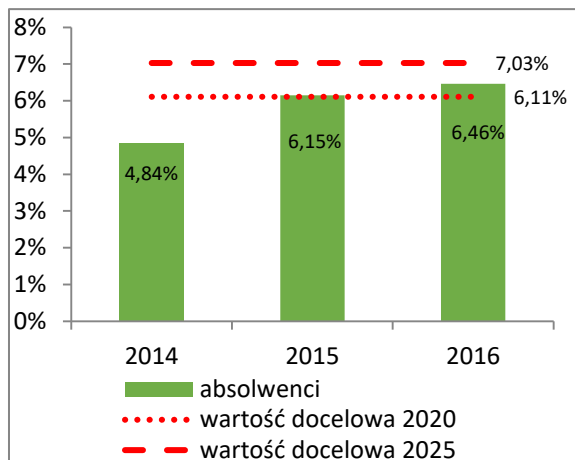
Wykres 39 Żywność wysokiej jakości – 15 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2017 roku największym na świecie importerem żywności z województwa warmińsko-mazurskiego była Wielka Brytania z wartością importu na poziomie 558 mln zł. Następnymi krajami pod względem wielkości importu były Niemcy - 473 mln zł oraz Stany Zjednoczone - 458 mln zł.

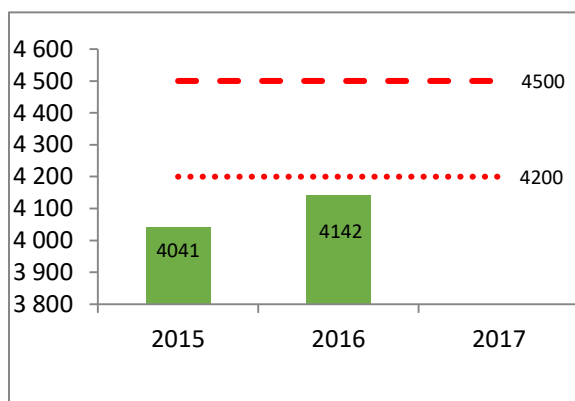
Wykres 40 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją żywność wysokiej jakości (rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, weterynaria) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych)

W latach 2015-2016 udział absolwentów kierunków studiów związanych ze specjalizacją żywność wysokiej jakości (rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, weterynaria) w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych utrzymywał się na podobnym poziomie 6,15% - 2015r. oraz 6,46% - 2016 r. Większy wzrost nastąpił na przełomie lat 2014 i 2015, kiedy udział absolwentów ww. kierunków wzrósł o 1,31 pkt. proc. Wartość docelowa na rok 2020 (6,11%) została przekroczona w roku 2015. Na rok 2025 przyjmuję się osiągnięcie wskaźnika na poziomie 7,03%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

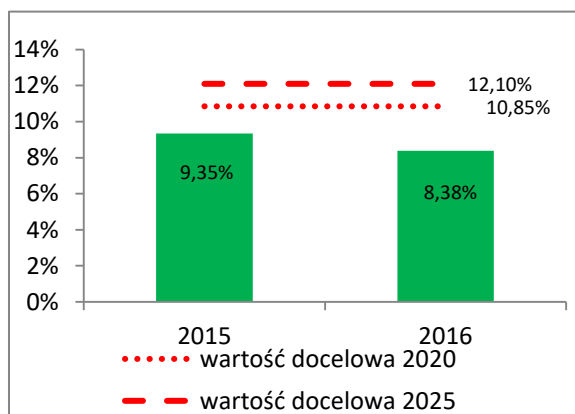
Wykres 41 Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych

W 2016 r. w województwie warmińsko-mazurskim były 4142 ekologiczne gospodarstwa rolne. Ich liczba od 2015 r. wzrosła o 101 (+2,5%). Region Warmii i Mazur od 2015 r. jest liderem pod względem liczby ekologicznych gospodarstw rolnych. Odległość do wartości dla 2020 r. (4200) wynosiła 58.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

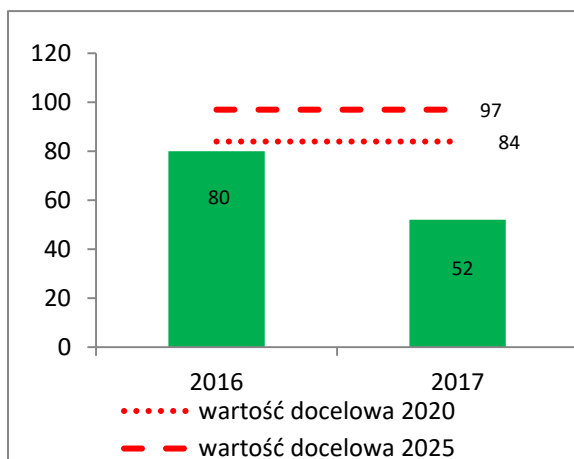
Wykres 42 Udział powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych w powierzchni użytków rolnych ogółem

Ekologiczne gospodarstwa stanowiły w 2016 r. 8,38% powierzchni użytków rolnych ogółem województwa warmińsko-mazurskiego. Mimo, iż w relacji do roku 2015 wartość wskaźnika spadła o blisko 1 pkt. proc., region awansował z trzeciej na drugą pozycję w kraju gdyż w całym kraju w tym okresie miała miejsce wyższa tendencja spadkowa. Odległość do wartości docelowej dla 2020 r. (10,85) wynosiła 2,47 pkt. proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

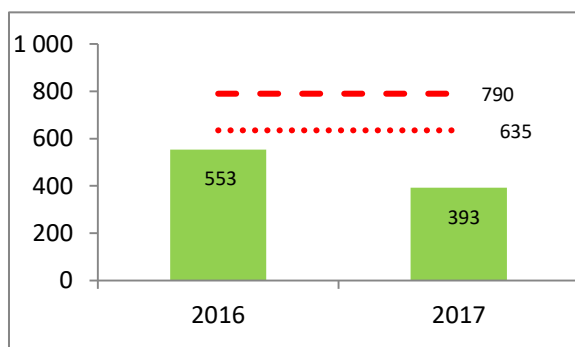
Wykres 43 Liczba zarejestrowanych grup producentów rolnych

W 2017 r. w regionie funkcjonowały 52 zarejestrowane grupy producentów rolnych. Ich liczba znacznie spadła w porównaniu do roku 2016- 28 (-35%). Związane to było z wyrejestrowaniem w 2017 r. wielu podmiotów z rejestru grup producentów rolnych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Odległość do wartości docelowej dla 2020 r. (84) wynosiła 32.

Źródło: Bazy danych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Wykres 44 Liczba podmiotów zrzeszonych w zarejestrowanych grupach producentów rolnych

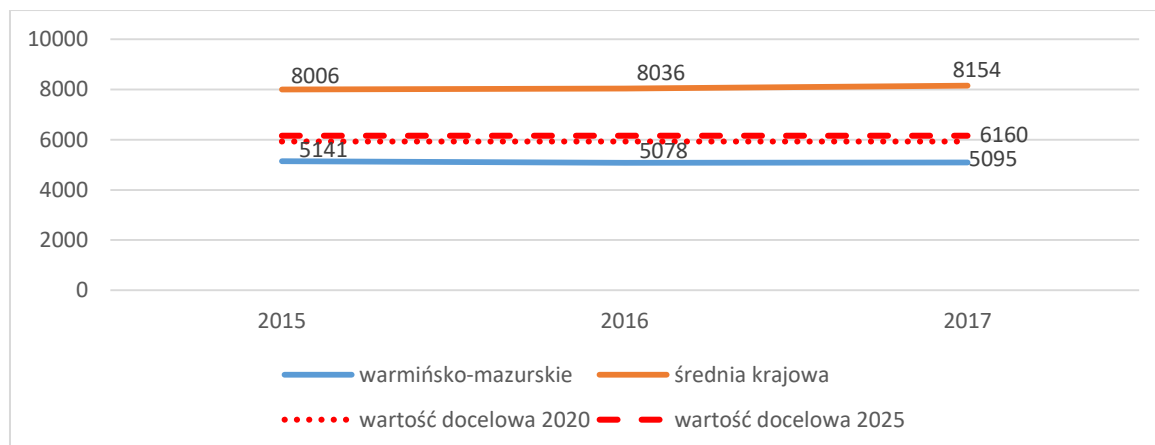

Wyrejestrowanie w 2017 r. wielu grup producentów rolnych działających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego powiązane jest ze spadkiem liczby podmiotów zrzeszonych w zarejestrowanych grupach producentów rolnych. W 2017 r. wartość wskaźnika wynosiła 393 (spadek o 160 podmiotów oraz o 29%). Odległość do wartości dla 2020 r. (635) wynosiła 242.

Źródło: Bazy danych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

3.3 Inteligentna specjalizacja: Drewno i meblarstwo

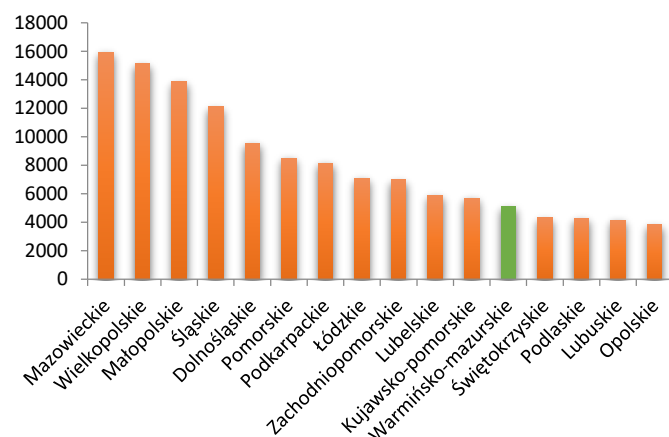
Wykres 45 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie 2015-2017 liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, wpisujących się w inteligentną specjalizację województwa warmińsko-mazurskiego – drewno i meblarstwo nieznacznie się zmniejszyła – do poziomu 5095 (spadek o 46 podmiotów, 0,9%). W tym czasie średnia krajowa (8154) nieznacznie wzrosła- o 1,8%. W 2017 roku do osiągnięcia wartości docelowej na 2020 r. (5930) brakowało 835 podmiotów.

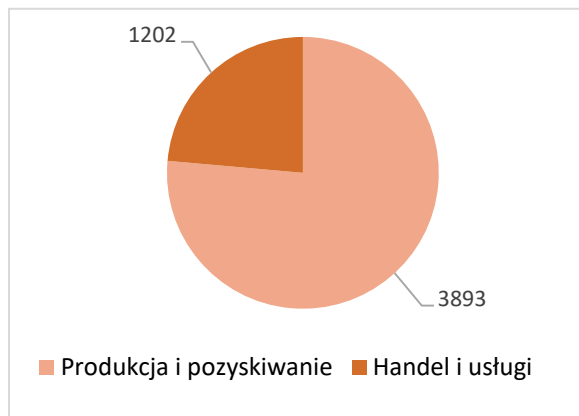
Wykres 46 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W województwie na koniec 2017 r. działało 5095 podmiotów, których działalność gospodarcza związana była z inteligentną specjalizacją województwa – drewno i meblarstwo (12 miejsce w kraju). Stanowiło to 3,9% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce. Największa ilość firm z tego obszaru znajdowała się w województwie mazowieckim – 15922.

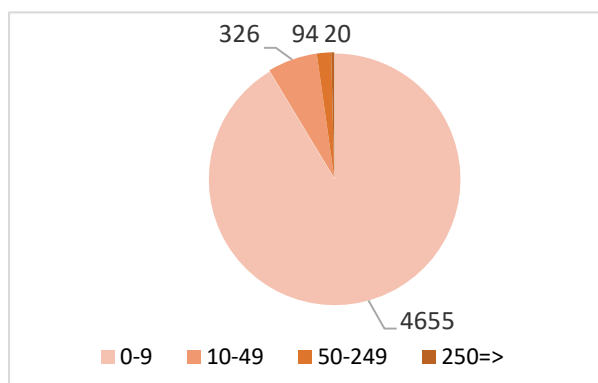
Wykres 47 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo – wybrane branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na koniec 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim spośród 5095 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo, aż 76,4% stanowiły firmy z branży *Produkcja i pozyskiwanie* – 3893. Drugą wyodrębnioną w specjalizacji drewno i meblarstwo branżą jest *Handel i usługi*. Działa w niej 23,6 firm.

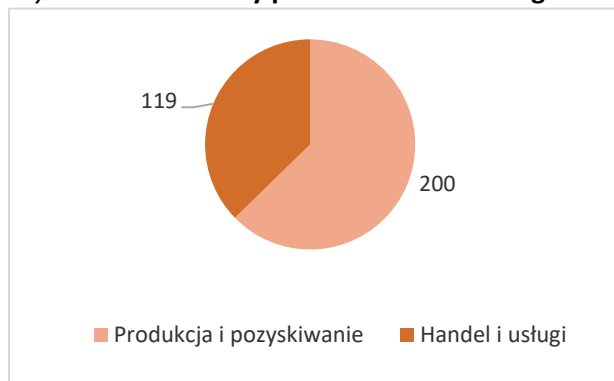
Wykres 48 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wg klas wielkości. Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spośród podmiotów powiązanych z inteligentną specjalizacją drewno i meblarstwo na koniec 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim dominowały mikroprzedsiębiorstwa, - 91,36%. Małe firmy (10-49 osób) w liczbie 326 stanowiły 6,4%, natomiast średnie (50-249 osób) – 1,8%.

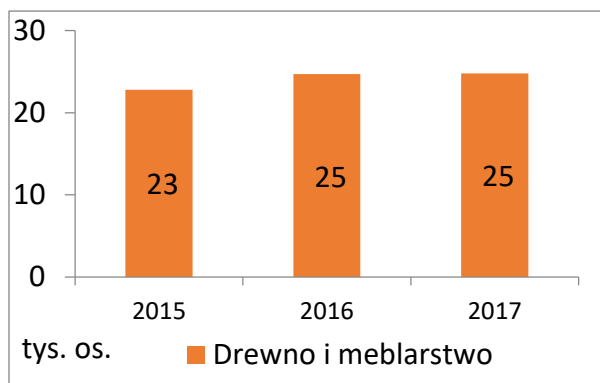
Wykres 49 Podmioty powstałe w 2017 r. wg branż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród 319 powstałych w 2017 r. podmiotów gospodarczych wpisujących się w inteligentną specjalizację regionu – drewno i meblarstwo dominowały przedsiębiorstwa z branży *Produkcja i pozyskiwanie* – 200 podmiotów (62,7%). W branży *Handel i usługi* powstało 119 przedsiębiorstw (37,3%).

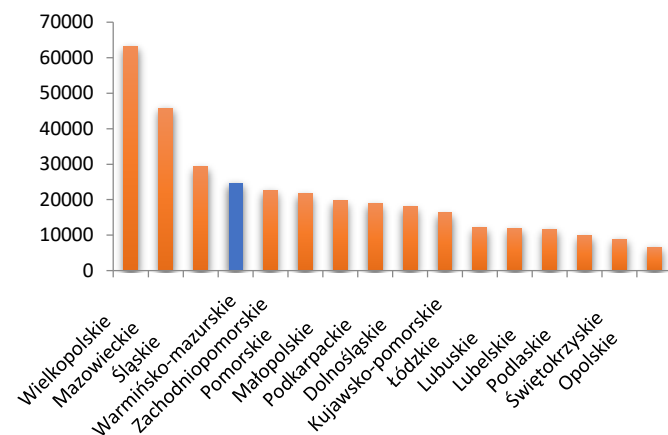
Wykres 50 Zatrudnienie w latach 2015-2017

W 2017 r. zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo, prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej wynosiło 24,8 tys. os. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika znacznie wzrosła - o 2 tys. osób (8,7%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

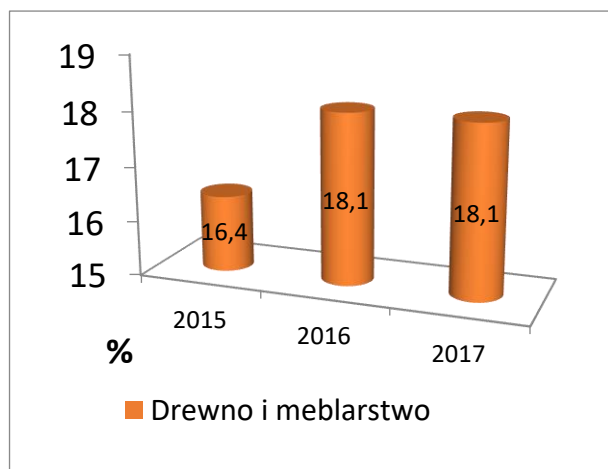
Wykres 51 Zatrudnienie wg. województw

W 2017 r. województwo warmińsko-mazurskie z wartością zatrudnienia w przedsiębiorstwach wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wynoszącą 24,8 tys. os. uplasowało się na 4 miejscu w kraju. Najwięcej osób zatrudnionych w tej branży odnotowano w województwie wielkopolskim – 63,2 tys. os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

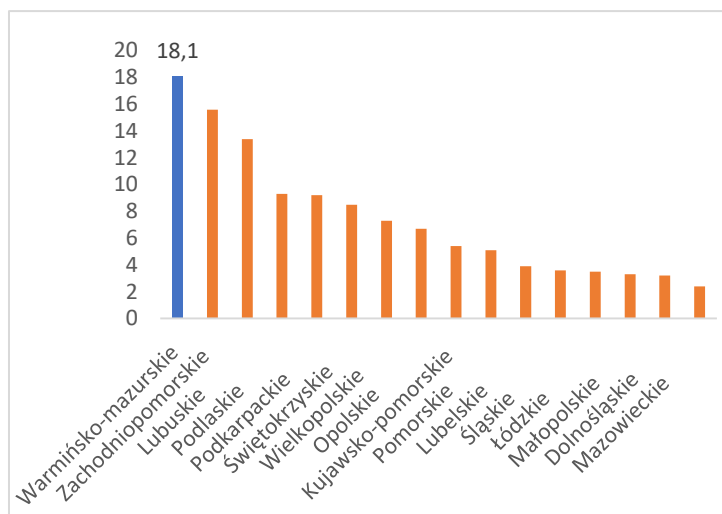
Wykres 52 Wartość dodana brutto w latach 2015-2017

Wartość dodana brutto w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo stanowiła w 2017 r. 18,1 % wartości dodanej brutto wszystkich firm z województwa, w których pracowało powyżej 9 osób. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 1,7%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

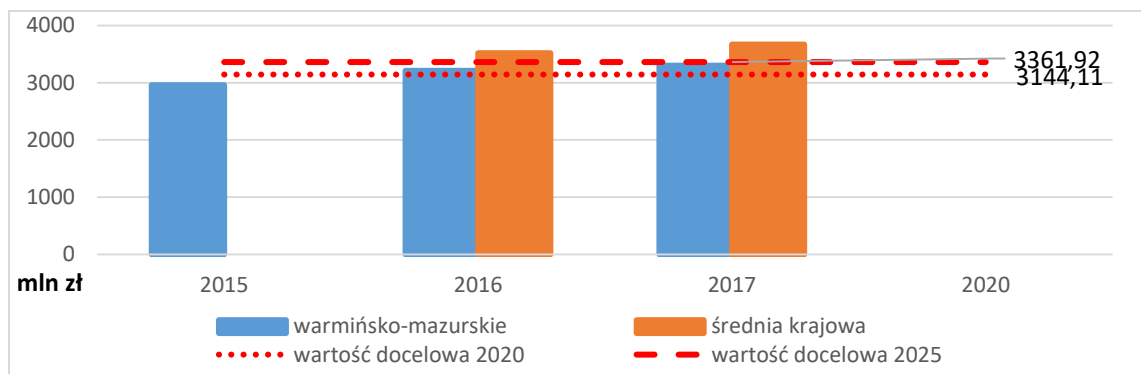
Wykres 53 Wartość dodana brutto w roku 2017 wg. województw

W 2017 r. województwo warmińsko-mazurskie było liderem w kraju pod względem odsetka wartości dodanej brutto firm o działalności PKD zgodnej z inteligentną specjalizacją drewno i meblarstwo do wartości dodanej brutto ogółem wypracowanej przez podmioty zatrudniające powyżej 9 osób. W latach 2015-2016 region uplasował się również na pierwszej pozycji w kraju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

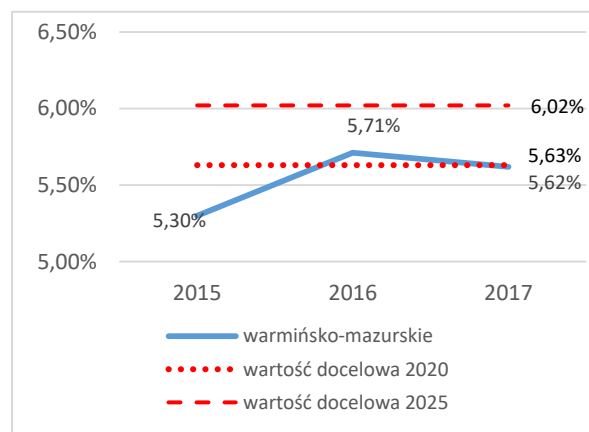
Wykres 54 Drewno i meblarstwo – eksport w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W latach 2015-2017 eksport produktów drewna i meblarstwa w województwie warmińsko-mazurskim utrzymywał się na stosunkowo równym, wysokim poziomie. Przekroczenie wartości docelowej dla 2020 r. nastąpiło już w roku 2016, do wartości docelowej 2025 r. brakowało w 2017 r. 64 mln zł. Widoczne jest nieduże odchylenie eksportu województwa od średniej krajowej.

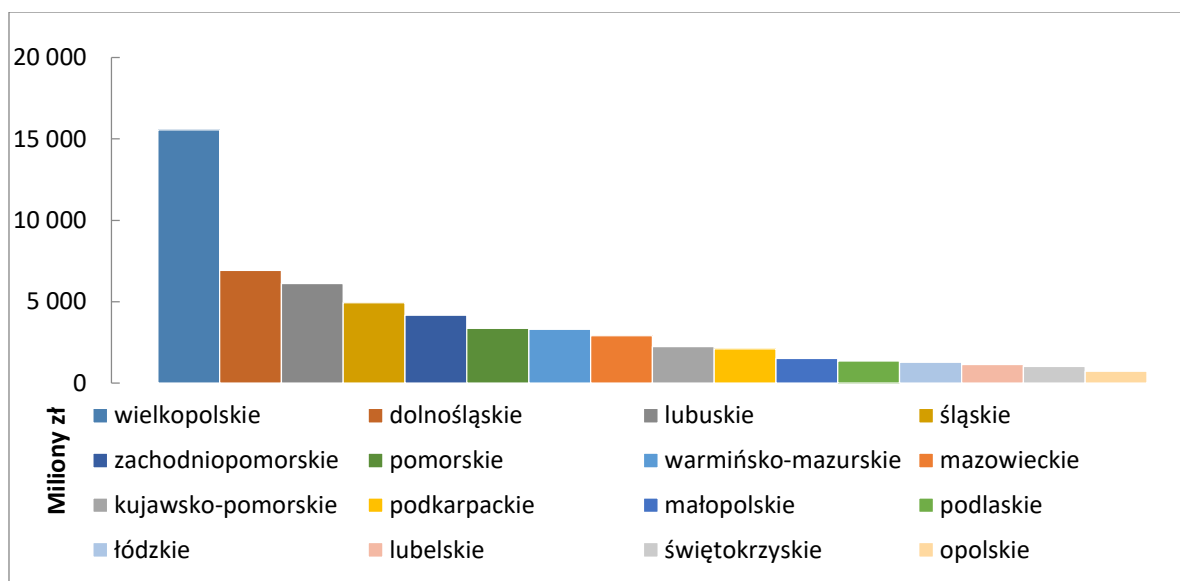
Wykres 55 Udział eksportu towarów w specjalizacji drewno i meblarstwo na tle kraju

W latach 2015-2017 udział województwa warmińsko-mazurskiego w eksporcie towarów w specjalizacji drewno i meblarstwo w Polsce był najwyższy w 2016 r. – 5,71%. Następnie odnotowany został niewielki spadek wskaźnika do poziomu 5,62% w 2017 r., który był tylko o 0,01 pkt. proc. niższy od wartości oczekiwanej w 2020 r. Zakłada się osiągnięcie do 2025 r. udziału województwa na poziomie 6,02% na tle kraju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

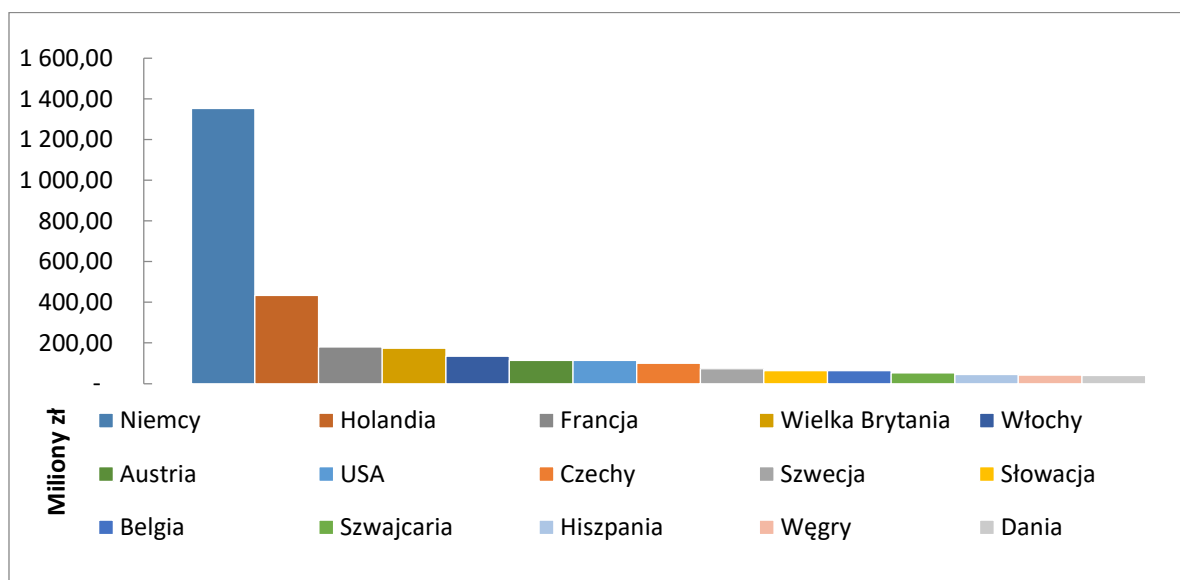
Wykres 56 Drewno i meblarstwo – eksport wg województw w 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2017 roku największym eksporterem produktów wpisujących się w specjalizację drewno i meblarstwo w Polsce było województwo wielkopolskie z udziałem w rynku na poziomie 26%. Województwo warmińsko-mazurskie pod względem eksportu znalazło się na 7 miejscu w Polsce – 6% udziału.

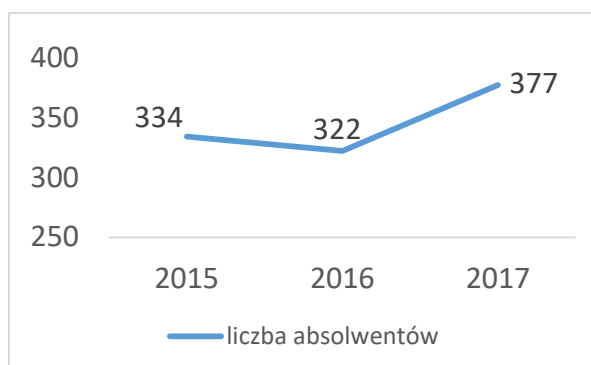
Wykres 57 Drewno i meblarstwo – 15 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2017 roku największym na świecie importerem dóbr wpisujących się w specjalizację drewno i meblarstwo z województwa warmińsko-mazurskiego były Niemcy z wartością importu na poziomie 1353 mln zł. Drugim krajem pod tym względem była Holandia - 434 mln zł. Całość eksportu do 15 krajów wynosiła 2982 mln zł.

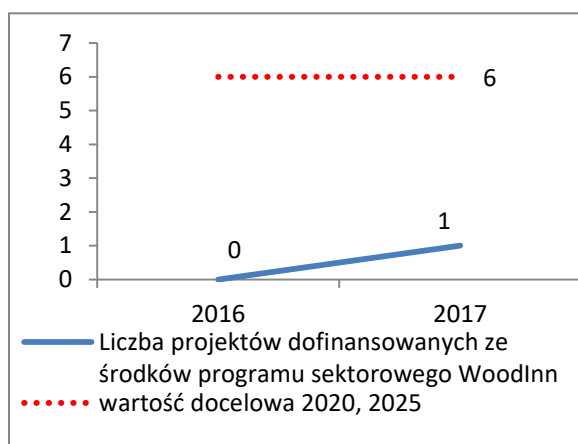
Wykres 58 Drewno i meblarstwo- absolwenci szkół wyższych

W 2017 r. odnotowano 377 absolwentów szkół wyższych kierunków powiązanych z inteligentną specjalizacją drewno i meblarstwo. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 43 os. (12,8%). W okresie 2015-2016 r. wartość wskaźnika nieznacznie spadła (-3,6%) jednak już w okresie 2016-2017 miał miejsce duży wzrost (17%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych szkół wyższych z województwa warmińsko-mazurskiego

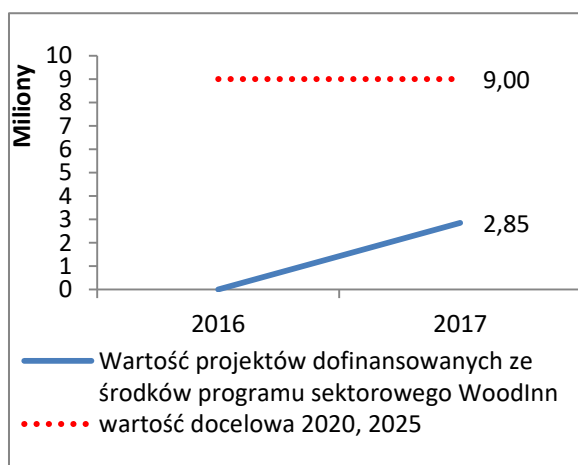
Wykres 59 Liczba projektów dofinansowanych ze środków programu sektorowego WoodInn

W 2017 r. w ramach programu sektorowego WoodInn (działanie 1.2 „Sektorowe programy B+R” POIR) podpisano jedną umowę na dofinansowanie projektu przedsiębiorstwa przedsiębiorstwie REMA S.A. z Reszla pn „Opracowanie w przedsiębiorstwie REMA S.A. innowacyjnego urządzenia do optymalizacji drewna i materiałów drewnopochodnych z jednoczesną eliminacją wad”. Odległość do wartości docelowej wyniosła 5.

Źródło: www.poir.gov.pl

Wykres 60 Wartość projektów dofinansowanych ze środków programu sektorowego WoodInn

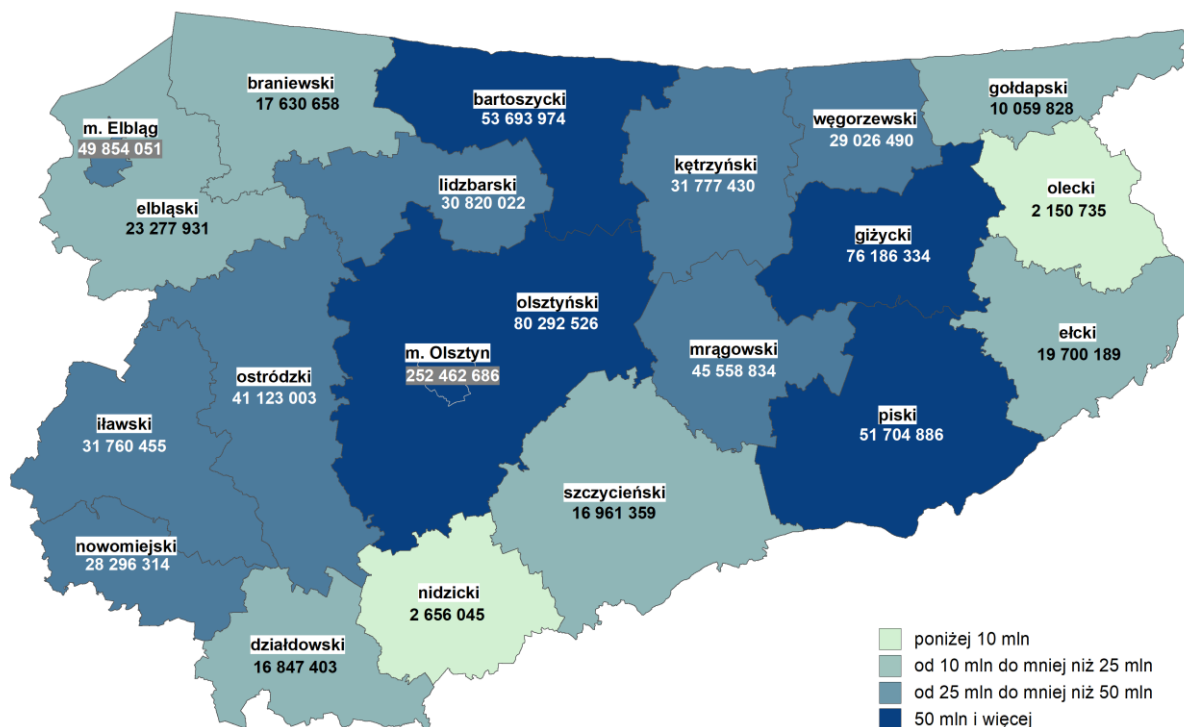

Wartość jednego projektu realizowanego w latach 2016-2017 w ramach programu sektorowego WoodInn wynosiła 2,85 mln zł. Odległość do wartości docelowej wynosiła 6,15 mln zł.

Źródło: www.poir.gov.pl

4. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

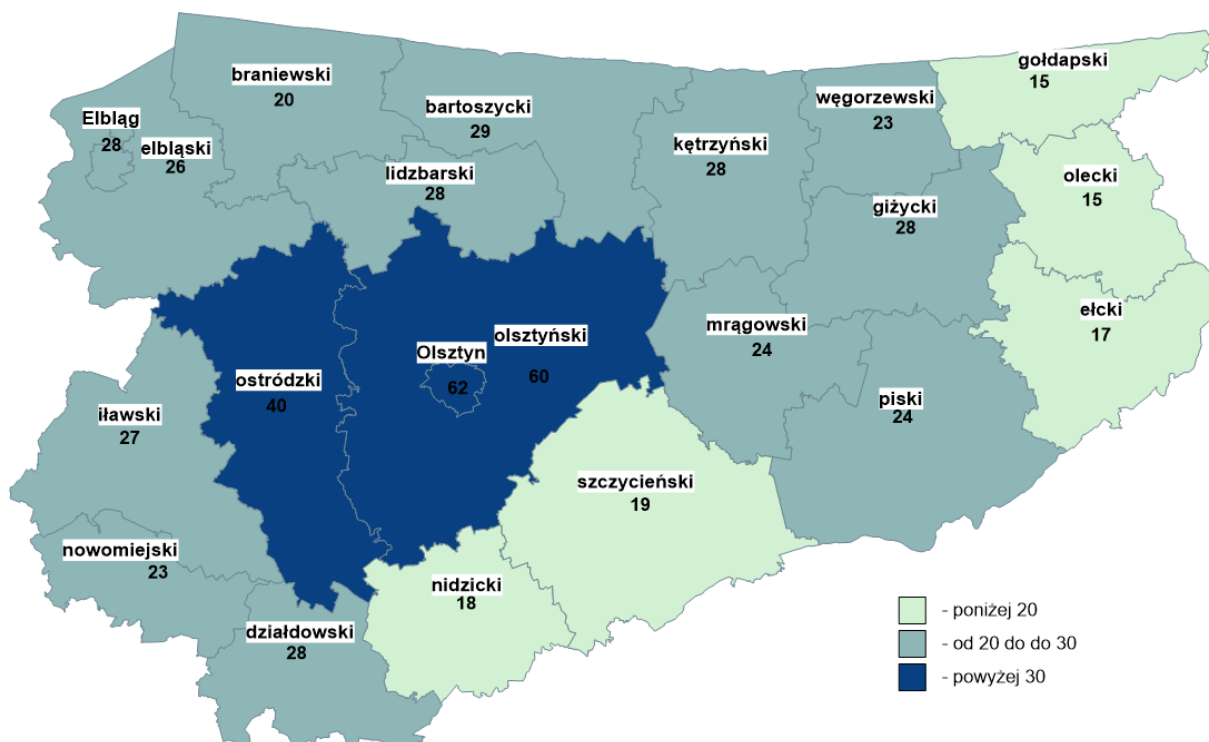
Rysunek 1 Wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

W okresie 2016-2017 największą wartość podpisanych umów na realizację projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje odnotowano w Mieście Olsztyn – 252,5 mln zł (62 podpisane umowy). Zadecydowała o tym m.in. realizacja przez Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie oraz UWM w Olsztynie dwóch projektów (Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia oraz Innowacyjność technologii żywności wysokiej jakości, których wartość przekroczyła 150 mln zł). Dużą koncentrację środków odnotowano ponadto w powiatach: olsztyńskim (80,29 mln zł, 60 podpisanych umów), giżyckim (76,2 mln zł, 28 podpisanych umów). Średnio na powiat wartość podpisanych umów wynosiła 43,4 mln zł

Rysunek 2 Wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty

Najwięcej umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami w okresie 2016-2017 podpisano w mieście na prawach powiatu Olsztyn (62) oraz powiecie olsztyńskim (60) i ostródzkim (40). W 13 powiatach odnotowano średnią ilość podpisanych umów (od 20 do 29). Najmniej umów zawarto we wschodnich powiatach regionu (gołdapski-15, olecki-15, etcki-17) oraz w nidzickim (18) i szczygieńskim (19).

Tabela 1: Ilość i wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami oraz złożone wnioski, wnioski po ocenie formalnej oraz rekomendowane do dofinansowania z podziałem na inteligentne specjalizacje

inteligentna specjalizacja województwa warmińsko-mazurskiego ²	złożone wnioski			wnioski po pozytywnej ocenie formalnej			wnioski rekomendowane do dofinansowania			podpisane umowy		
	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów
Ekonomia wody	637	766,43	1 195,5	412	567,8	886,9	219	411,51	628,07	152	314,59	462,94
Drewno i meblarstwo	500	337,85	559,90	329	228,8	380,5	184	147,9	247,09	139	117,14	190,37
Żywność wysokiej jakości	459	410,63	676,15	308	293,9	479,5	167	197,54	324,84	127	164,87	258,77
RAZEM	1596	1 514,92	2 431,55	1049	1 090,54	1 746,97	570	756,96	1 200,01	418	596,60	912,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

² jeżeli projekt wpisywał się w dwie lub więcej specjalizacji, wliczany był do każdej specjalizacji natomiast wartość projektu była dzielona przez ilość specjalizacji

Tabela 2: Ilość i wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami oraz złożone wnioski, wnioski po ocenie formalnej oraz rekomendowane do dofinansowania z podziałem na typ beneficjenta

Typ beneficjenta	złożone wnioski			wnioski po pozytywnej ocenie formalnej			wnioski rekomendowane do dofinansowania			podpisane umowy		
	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów	liczba	wartość dofinansowania	wartość umów
Jst i samorządowe osoby prawne	186	510,0	696,9	148	403,7	553,1	84	300,9	394,6	76	250,8	331,9
Krajowe osoby fizyczne	507	509,2	929,0	312	319,9	605,9	184	210,4	418,3	134	151,7	289,4
Państwowe osoby prawne	14	182,5	236,6	8	170,2	218,9	5	154,9	200,7	3	139	179,3
Osoby zagraniczne	13	2,8	5,6	3	0,9	1,6	0	0	0	0	0	0
Pozostałe krajowe j. prywatne	307	310,4	563,4	195	195,8	367,4	108	90,7	186,4	74	55,1	111,4
RAZEM	1027	1 515	2 432	666	1 090,5	1 747	381	757,0	1200	287	596	912

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

Najwięcej umów w latach 2016-2017 zostało podpisanych na projekty wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody -152 podpisane umowy o wartości ogółem 462,9 mln zł (w tym dofinansowanie UE 314,6 mln zł). W ramach specjalizacji ekonomia wody złożono też najwięcej wniosków - 637. W ramach specjalizacji drewno i meblarstwo podpisano 139 umów o wartości ogółem 190,4 mln zł, (w tym dofinansowanie UE 117,1 mln zł). Zbliżoną ilość umów podpisano w ramach specjalizacji żywność wysokiej jakości -127, o wartości ogółem 258,8 mln zł (w tym dofinansowanie UE 164,9 mln zł).

Średni wskaźnik sukcesu (stosunek złożonych wniosków do podpisanych umów) wynosił 26,2 % (ekonomia wody-24%, żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo – około 28%).

W latach 2016-2017 najwięcej umów (134) podpisano z krajowymi osobami fizycznymi. Podmioty te złożyły również najwięcej wniosków o dofinansowanie (505). Projekty o największej wartości dofinansowania UE (250,8 mln zł.) oraz wartości ogółem (331,9 mln zł) realizują jednostki samorządu terytorialnego i samorządowe osoby prawne.

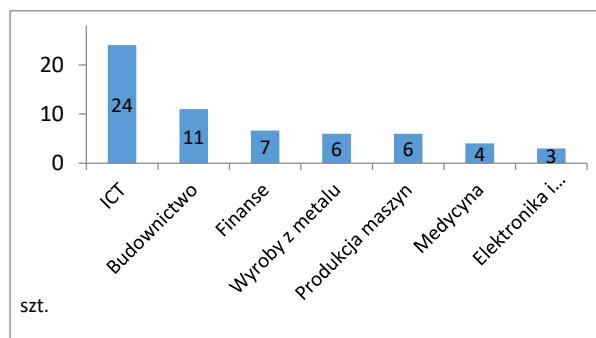
Tabela 3: Ilość i wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na działania/poddziałania

Działanie/ poddziałanie	podpisane umowy		
	liczba	Dofinansowanie UE w mln zł	Wartość umów
1.5.1. Wdrożenie wyników prac B+R	41	180,7	89,7
1.1 Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych	2	153,7	122,4
6.2.3 Efektywne wykorzystanie zasobów	18	103,0	72,4
9.3.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego	14	57,6	47,5
6.2.2 Szlaki wodne i nabrzeża	1	55,8	40,0
1.4.4 Internacjonalizacja MŚP	21	44,8	14,9
6.2.1 Infrastruktura uzdrowiskowa	4	32,8	27,7
2.4.1 Rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego	46	27,3	23,2
9.3.3 Instytucje popularyzujące naukę i innowacje	1	25,6	16,6
4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	11	23,1	12,2
1.2.1 Działalność B+R przedsiębiorstw	9	22,8	8,6
1.3.4 Tereny inwestycyjne	9	20,0	5,9
1.4.2 Pakietowanie produktów i usług	1	19,7	7,9
2.4.2 Rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego	4	19,2	16,3
10.3 Rozwój samozatrudnienia	3	17,1	14,5

6.1.1 Dziedzictwo kulturowe	2	16,7	13,7
8.1 Rewitalizacja obszarów miejskich	2	12,3	9,2
4.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych	4	12,7	9,8
2.3.2 Rozwój kompetencji i umiejętności zawodowych osób dorosłych	12	11,3	9,6
1.4.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności MŚP	38	8,5	3,2
1.3.5 Usługi dla MŚP	16	6,2	2,6
1.5.1 Wdrożenie wyników prac B+R	6	5,4	2,2
9.1.1 Rozwój specjalistycznych usług medycznych	1	5,1	3,7
4.2 Efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE w MŚP	4	3,8	2,6
1.3.1 Inkubowanie przedsiębiorstw	2	3,1	1,4
3.1 Cyfrowa dostępność informacji sektora publicznego oraz wysoka jakość e-usług publicznych	2	2,5	1,2
10.2 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe	3	2,2	1,9
9.2 Infrastruktura socjalna	1	0,8	0,6
5.1 Gospodarka odpadowa	1	0,8	0,5
2.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej	2	0,4	0,3
2.2.1 Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych uczniów	1	0,3	0,3
1.2.2 Współpraca biznesu z nauką	1	0,3	0,1
1.3.2 Firmy w początkowej fazie rozwoju	2	0,2	0,1
RAZEM	287	596,60	912,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

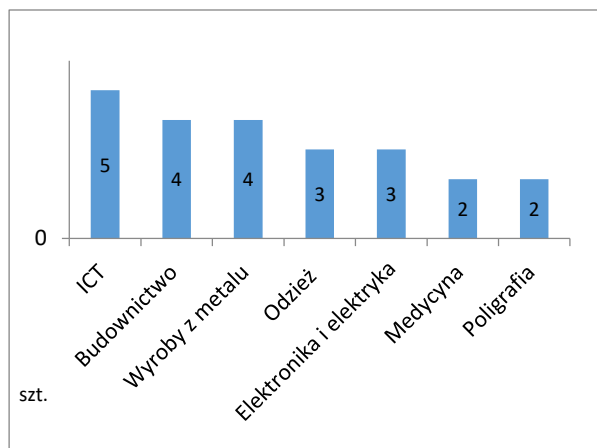
Wykres 61 Złożone wnioski o dofinansowanie w ramach osi I ramach RPO WiM w latach 2016-2017 –wnioskodawcy o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)

Na podstawie ilości złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM na lata 2016-2017 o PKD wnioskodawcy nie wpisującym się w IS można zaobserwować kilka dominujących branż. Najwięcej wniosków o dofinansowanie złożyły podmioty z branży ICT (24), budownictwo (11), finanse (7), produkcja maszyn, wyroby z metalu (po 6).

Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

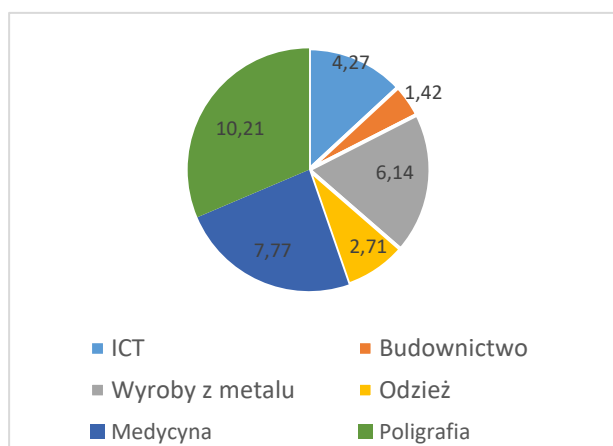
Wykres 62 Ilość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I ramach RPO WiM w latach 2016-2017 –beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)

Spośród 30 umów o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM podpisanych w latach 2016-2017 najczęściej zawarto z podmiotami o PKD z branży ICT (5) oraz budownictwo (4) i wyroby z metalu (4), odzież (3), elektronika i elektryka (3).

Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

Wykres 63 Wartość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I ramach RPO WiM w latach 2016-2017 –beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)

W latach 2016-2017 umowy o najwyższej wartości ogółem zostały podpisane z beneficjentami z branż: poligraficznej, (10,21 mln zł), medycznej (7,77 mln zł), wyrobów z metalu (6,14 mln zł) oraz ICT (4,27 mln zł).

Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

Tabela 4: Realizacja wskaźników 3 poziomu monitorowania RPO WiM .

1. Wartość zrealizowanych projektów ogółem wpisujących się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM						
Działanie	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
Działanie 1.1. Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych	0	0	0	61,26 mln EUR	72,08 mln EUR	W latach 2015-2017 nie został zrealizowany ani jeden projekt w ramach działania 1.1. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest realizacji projektów o wartości 20,42 mln EUR rocznie.
Działanie 1.2. Innowacyjne firmy	0	0	0	84,56 mln EUR	99,48 mln EUR	W latach 2015-2017 nie został zrealizowany ani jeden projekt w ramach działania 1.2. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest realizacji projektów o wartości 28,19 mln EUR rocznie.
Działanie 1.3. Przedsiębiorczość	0	0	0,394	82,90 mln EUR	97,53 mln EUR	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 82,506. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędna jest realizacja projektów o wartości 27,5 mln EUR rocznie.
Działanie 1.4. Nowe modele biznesowe i ekspansja	0	0	1,32	66,46 mln EUR	78,19 mln EUR	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 65,14. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędna jest realizacja projektów o wartości 21,71 mln EUR rocznie.
Działanie 1.5. Nowoczesne firmy	0	0	2,75	111,52	131,20 mln EUR	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 108,77. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędna jest realizacja projektów o wartości 36,26 mln EUR rocznie.
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM						
Działanie	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
Działanie 1.2. Innowacyjne firmy	0	0	9	120	142	W ramach działania wsparcie uzyskało ogółem 9 przedsiębiorców. Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 111. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest otrzymanie wsparcia przez 37 przedsiębiorstw rocznie.
Działanie 1.3. Przedsiębiorczość	0	20	65	149	175	W ramach działania wsparcie uzyskało ogółem 65 przedsiębiorców. Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 81. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest otrzymanie wsparcia przez 27 przedsiębiorstw rocznie.

	Działanie 1.4. Nowe modele biznesowe i ekspansja			0	0	57	175	208	W ramach działania wsparcie uzyskało ogółem 57 przedsiębiorców. Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 118. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest otrzymanie wsparcia przez 40 przedsiębiorstw rocznie.
	Działanie 1.5. Nowoczesne firmy			0	0	46	365	429	W ramach działania wsparcie uzyskało ogółem 46 przedsiębiorców. Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 319. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest otrzymanie wsparcia przez 107 przedsiębiorstw rocznie.
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM								
	Działanie			2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	Działanie 1.1. Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych			0	0	0	1,53	1,80	W latach 2015-2017 nie realizowano ani jednego projektu angażującego inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest zaangażowanie inwestycji prywatnych o wart. 510 tys. euro rocznie.
	Działanie 1.2. Innowacyjne firmy			0	0	2,9	28,05	33,00	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 25,15. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest zaangażowanie inwestycji prywatnych o wart. 8,38 mln euro rocznie.
	Działanie 1.3. Przedsiębiorczość			0	0	3,36	10,20	12,00	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 6,84. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest zaangażowanie inwestycji prywatnych o wart. 2,28 mln euro rocznie.
	Działanie 1.4. Nowe modele biznesowe i ekspansja			0	0	8,73	21,08	24,80	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 12,35. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest zaangażowanie inwestycji prywatnych o wart. 4,12 mln euro rocznie.
	Działanie 1.5. Nowoczesne firmy			0	0	25,15	31,28	36,80	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 6,13. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest zaangażowanie inwestycji prywatnych o wart. 2,04 mln euro rocznie.
4.	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi								
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)		Wartość docelowa (2025)		Komentarz	
	0	1	1	-		45		Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 44. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest współpraca minimum 6 przedsiębiorstw z ośrodkami badawczymi rocznie.	

5.	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	12	W okresie 2015-2017 nie podpisano ani jednej umowy w ramach poddziałań 1.2.3 oraz 1.3.6, do których przypisany jest wskaźnik. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest wsparcie min. 2 IOB w zakresie profesjonalizacji usług rocznie.
6.	Liczba zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	38	W okresie 2015-2017 nie podpisano ani jednej umowy w ramach poddziałań 1.2.3 oraz 1.3.6, do których przypisany jest wskaźnik. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest świadczenie przez IOB minimum 5 zaawansowanych usług rocznie.
7.	Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	27	-	14	W 2017 r. wartość docelowa na rok 2025 została osiągnięta i przekoczona o 13.
8.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	702	1112	3290	5616	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 2178. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest uczestnictwo 726 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w stażach i praktykach u pracodawcy rocznie.
9.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	8	29	-	18	W 2017 r. wartość docelowa na rok 2025 została osiągnięta i przekoczona o 11.
10.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	39	185	-	594	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2020 wynosiła 409. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2020 rok niezbędne jest objęcie wsparciem 52 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu rocznie

11.	Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	1	4	-	4	Wartość docelowa została osiągnięta w 2017 r.
12.	Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa zawodowego					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	1	2	-	137	Odległość od wartości docelowej wynosiła 135. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie wsparciem 17 szkół i placówek w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa zawodowego rocznie
13.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	78	398	-	1815	Odległość od wartości docelowej wynosiła 1417. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie wsparciem w postaci bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej 178 osób pozostających bez pracy rocznie.
14.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	6919	W latach 2015-2017 nie podpisano żadnej umowy w ramach działania 10.6. Do osiągnięcia wart. docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie wsparciem 865 os. rocznie
15.	Liczba mikro -, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	1258	W latach 2015-2017 nie podpisano ani jednej umowy w ramach działania 10.6. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie usługami rozwojowymi 158 firm
16.	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które podjęły działalność eksportową w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	20%	20%	20%	Ogółem
	0	0	13,33%	13,33%	13,33%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	6,67%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	13,33%	13,33%	3,33%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

17.	Odsetek przedsiębiorstw wartość eksportu w wyniku zrealizowanej interwencji, które zwiększyły					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	13,33%	13,33%	13,33%	Ogółem
	0	0	0	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	6,67%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	6,67%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
18.	Przychody ze sprzedaży na eksport (w ramach i poza UE) wyrobów i/lub usług, osiągnięte przez przedsiębiorstwo wsparte w zakresie internacjonalizacji działalności w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	3,6 mln	44,8 mln	71,37 mln	Ogółem
	0	0	3,2 tys.	39,6 tys.	63,5 tys.	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	3,6 mln	44 mln	70,57 mln	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	37,2 tys.	457,53 tys.	734,2 tys.	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
19.	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które podjęły działalność innowacyjną w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	58,33%	58,33%	58,33%	Ogółem
	0	0	41,67%	41,67%	41,67%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	16,67%	16,67%	16,67%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	16,67%	16,67%	16,67%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
20.	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które po raz pierwszy wykazały nakłady na działalność innowacyjną w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	25 %	25 %	25 %	Ogółem
	0	0	16,67 %	16,67 %	16,67 %	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	8,33%	8,33%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	8,33%	8,33%	8,33%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
21.	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które po raz pierwszy wykazały nakłady na działalność B+R w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	21,43 %	21,43 %	21,43 %	Ogółem
	0	0	14,29 %	14,29 %	14,29 %	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości

	0	0	7,14%	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
22.	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które zatrudniły osobę ze stopniem co najmniej doktora w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	2%	2%	2%	Ogółem
	0	0	0	2%	2%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	2%	2%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	2%	2%	2%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
23.	Odsetek przedsiębiorstw, które złożyły zgłoszenie patentowe/wzorów użytkowych/wzorów przemysłowych w wyniku zrealizowanej interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	-	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po dwóch, trzech latach prowadzenia monitoringu i zgromadzeniu niezbędnych danych.
24.	Liczba patentów uzyskanych ogółem w wyniku interwencji					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	-	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po dwóch, trzech latach prowadzenia monitoringu i zgromadzeniu niezbędnych danych.
25.	Liczba uzyskanych praw z rejestracji na wzór przemysłowy					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	-	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po dwóch, trzech latach prowadzenia monitoringu i zgromadzeniu niezbędnych danych.
26.	Liczba uzyskanych praw ochronnych na wzór użytkowy					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	-	-	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po dwóch, trzech latach prowadzenia monitoringu i zgromadzeniu niezbędnych danych.
27.	Liczba firm, które wprowadziły innowacje w wyniku zrealizowanej interwencji zorientowanej na wsparcie współpracy					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	4	29	46	Ogółem
	0	0	3	22	34	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	7	11	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	1	7	11	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

28.	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	2	-	1	Ogółem
	0	0	2	-	1	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	2	-	1	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	1	-	1	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
29.	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	163	-	65	Ogółem
	0	0	163	-	22	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	163	-	22	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	87	-	22	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
30.	Liczba nowych wspieranych przedsiębiorstw					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	2	-	23	Ogółem
	0	0	2	-	8	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	1	-	8	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	1	-	8	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
31.	Liczba przedsiębiorstw które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	44	-	32	Ogółem
	0	0	16	-	11	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	19	-	11	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	21	-	11	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
32.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	43	-	53	Ogółem
	0	0	26	-	18	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	22	-	18	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	26	-	18	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

33.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	40	-	39	Ogółem
	0	0	19	-	18	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	13	-	18	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	19	-	18	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
34.	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	18	-	25	Ogółem
	0	0	7	-	9	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	6	-	9	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	9	-	9	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
35.	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	6	-	132	Ogółem
	0	0	5	-	44	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	3	-	44	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	3	-	44	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
36.	Liczba realizowanych projektów B+R					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	4	-	134	Ogółem
	0	0	3	-	45	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	2	-	45	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	2	-	45	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
37.	Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	6	-	71	Ogółem
	0	0	4	-	24	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	3	-	24	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	2	-	24	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

38.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	73,83	-	68	Ogółem
	0	0	62,22	-	23	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	7,5	-	23	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	4,12	-	23	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
39.	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach					
	2015	2016	2017	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	183,43	-	286	Ogółem
	0	0	51,08	-	96	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	61,16	-	96	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	71,18	-	96	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

5. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym

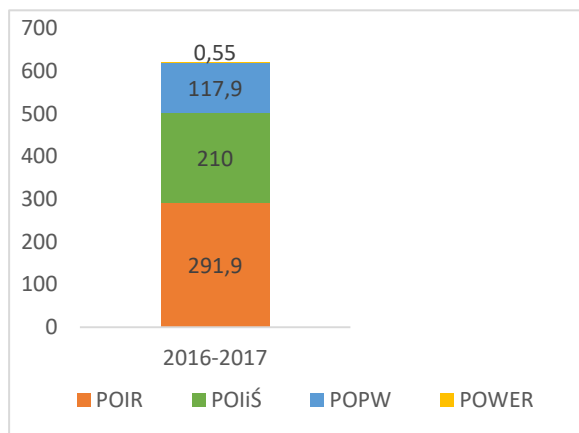
Rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego wspierany jest nie tylko ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 ale również funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym, które obok środków Samorządu Województwa, budżetu państwa oraz środków własnych beneficjentów są jednym z ważniejszych źródeł finansowania rozwoju inteligentnych specjalizacji. Nowa perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020 została w pełni uruchomiona w 2016 roku.

Tabela 5: Struktura finansowania projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami wg programów operacyjnych w latach 2016-2017

Program		Rok	Liczba projektów	Wartość projektów (mln zł)	Wartość dofinansowania UE (mln zł)	specjalizacja	Średnia wartość projektu		
1.	PO IiŚ	Ogółem	8	210	116	Ekonomia wody	26,25		
		2016	3	65,4	33,6		21,8		
		2017	5	144,6	82,4		28,9		
2.	PO PW	Ogółem	32	117,9	72,1		3,7		
		2016	7	4,6	2,4	Drewno i meblarstwo	0,66		
			1	0,1	0,07	Ekonomia wody	0,1		
			5	0,6	0,4	Żywność wysokiej jakości	0,12		
		2017	7	27,7	13,3	Drewno i meblarstwo	4		
			5	72,4	49,8	Ekonomia wody	14,48		
			7	12,6	6,1	Żywność wysokiej jakości	1,8		
		3.	PO IR	Ogółem	26	291,9	120,4		11,23
				2016	1	14,3	4,6	Ekonomia wody	14,3
	4			39,1	16,6	Żywność wysokiej jakości	9,78		
2017	6			9,8	6,5	Drewno i meblarstwo	1,63		
	8			27,4	15,3	Ekonomia wody	3,43		
	7			201,3	77,4	Żywność wysokiej jakości	28,8		
4	POWER			2017	1	0,55	0,46	Drewno i meblarstwo	0,46
RAZEM			67	620,9	309,42		9,3		

Źródło: Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020 - stan na 2 kwietnia 2018 r. - <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/>

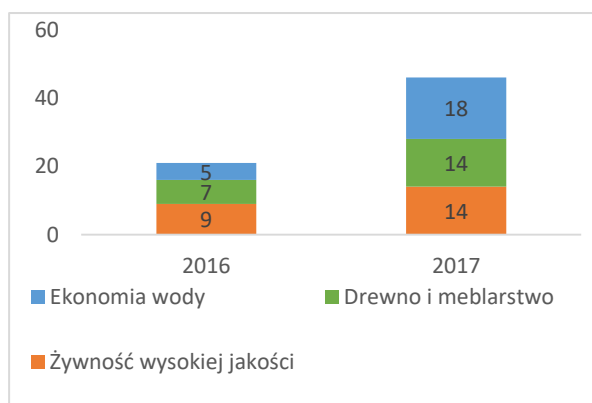
Wykres 64 Wartość projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, realizowanych w latach 2016-2017, współfinansowanych z krajowych programów operacyjnych

W latach 2016-2017 realizowano projekty na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji ze środków: Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020 (291,9 mln zł), Programu Infrastruktura i Środowisko (210 mln zł), Programu Polska Wschodnia (117,9 mln zł), PO Wiedza Edukacja Rozwój (0,55 mln zł). W latach 2016-2017 wartość ogółem podpisanych umów na projekty realizowane na rzecz inteligentnych specjalizacji wynosiła 620,9 mln zł. (w tym dofinansowanie UE 309,42 zł). Realizowano 58 projektów o średniej wartości 9,3 mln zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/>

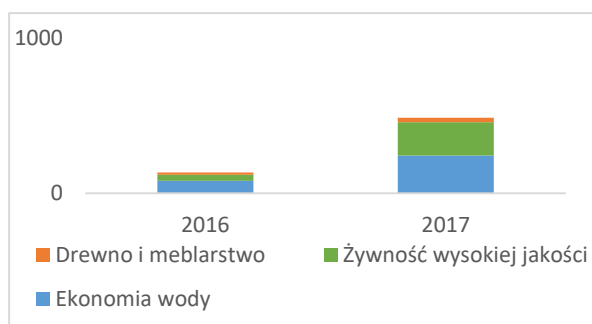
Wykres 65 Liczba projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, realizowanych w latach 2016-2017, współfinansowanych z krajowych programów operacyjnych

W 2017 r. podpisano umowy na realizację 46 projektów ze środków z funduszy strukturalnych dostępnych na poziomie krajowym (liczba ta wzrosła ponad dwukrotnie od 2016 r. – 21). Najwięcej przedsięwzięć w 2017 r. realizowano na rzecz inteligentnej specjalizacji ekonomia wody (18). Po 14 projektów wpisywało się w pozostałe dwie specjalizacje.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/>

Wykres 66 Wartość projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, realizowanych w latach 2016-2017, współfinansowanych z krajowych programów operacyjnych

W 2017 r. wartość podpisanych umów na realizację przedsięwzięć na rzecz wsparcia inteligentnych specjalizacji wynosiła 486,55 mln zł (ponad 3,5 razy więcej niż w 2016 r.). Połowa tej wartości przeznaczona były na realizację umów na projekty wpisujące się w ekonomiczną wodę, 44% w żywność wysokiej jakości, a 6% w drewno i meblarstwo.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/>

6. Przegląd wybranych przedsięwzięć realizowanych w latach 2016-2017 w ramach RPO WiM 2014-2020 związanych z inteligentnymi specjalizacjami

Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk rozpoczął realizację projektu *Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia* o wartości ogółem 92,9 mln zł (w tym dofinansowanie UE 77,6 mln zł). Celem przedsięwzięcia jest stworzenie ponadregionalnej specjalistycznej bazy naukowo-badawczej i badawczo-wdrożeniowej i wzmocnienie potencjału instytutu. W ramach projektu powołane zostanie „Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia”, budujące przewagę konkurencyjną regionu i kraju poprzez specjalizację w branży rolno-spożywczej i efektywne wykorzystanie infrastruktury proinnowacyjnej umożliwiającą realizację działań zbieżnych z inteligentnymi specjalizacjami regionu żywność wysokiej jakości i ekonomią wody. Stworzenie nowoczesnych, zintegrowanych laboratoriów, umożliwi prowadzenie kompleksowych badań oraz intensyfikację transferu wiedzy do przedsiębiorstw w sektorach: biotechnologia, przemysł spożywczy (produkcja zwierzęca i żywność prozdrowotna) i paszowy, a także usługi weterynaryjne, co będzie bezpośrednim wkładem nauki w gospodarkę regionu i kraju.

Innowacyjność wysokiej jakości technologii żywności –przedsięwzięcie realizowane przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie o wartości 60,8 mln zł (44,8 mln zł dofinansowanie UE). Przedmiotem projektu jest wyposażenie UWM w specjalistyczną aparaturę laboratoryjno-badawczą, umiejscowioną w nowo wybudowanych i modernizowanych obiektach. Celem jest zwiększenie potencjału badawczego i jego komercyjnego wykorzystania. Projekt ma zasięg krajowy i międzynarodowy. Przyczyni się do wzmocnienia gospodarki całego regionu poprzez wyższy udział nakładów w B+R, poprawy dostosowania kwalifikacji kadr do potrzeb rynku.

Budowa i wyposażenie Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – przedsięwzięcie polegające na budowie oraz wyposażeniu nowego obiektu na terenie Uniwersytetu o powierzchni 3,1 tys m², którego podstawową funkcją będzie popularyzacja nauki i innowacji wśród mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach projektu zaplanowano zakup wyposażenia części ogólnodostępnej, sali eksperymentu dla dzieci, mobilnej sceny, wielofunkcyjnej sali wykładowej, działu LABORATORIA „Life of Sciences”, strefy zabaw dla najmłodszych użytkowników, ekspozycji mobilnych eksponatów, laboratoriów fizycznych. Projekt ma zasięg zarówno krajowy i międzynarodowy, a usługi edukacyjne będą dostępne również w językach obcych. Zakończenie prac budowlanych powinno nastąpić w czerwcu 2020 r. Otwarcie Centrum przewiduje się na I kwartał 2021 r. Całkowity koszt projektu to 25,6 mln zł. Kwota dofinansowania UE: 16,6 mln zł.

Poprawa warunków kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie poprzez przebudowę i doposażenie budynku „A” warsztatów – przedmiotem projektu o wartości 22 mln zł (wsparcie UE 18 mln zł) jest przebudowa budynku warsztatów z otoczeniem wraz z wyposażeniem go w nowoczesny sprzęt i pomoce naukowe. Dzięki realizacji projektu powstanie nowoczesna baza infrastrukturalna do praktycznej nauki zawodu, gdzie będzie można zainstalować najnowsze urządzenia stosowane w przemyśle. W wyniku prac poprawi się funkcjonalność obiektu, co pozwoli na wzrost jakości kształcenia oraz liczby uczniów nabywających umiejętności zawodowe w nowoczesnych warsztatach szkolnych. Poprawa warunków kształcenia zawodowego umożliwi

zacieśnianie współpracy szkoły z pracodawcami, gdyż pozwoli wykształcić absolwentów o najwyższych kwalifikacjach gotowych do podjęcia pracy bez dodatkowych szkoleń realizowanych przez pracodawców.

Stworzenie regionalnego systemu kart żeglarskich „Sail pass” –projekt o wartości 19,7 mln zł (7,9 mln dofinansowanie UE) polegający na powstaniu kompleksowego, regionalnego systemu obsługi kart żeglarskich jako elektronicznej platformy w modelu B2B2C, której celem będzie stworzenie ekosystemu umożliwiającego przedsiębiorcom z rejonu Wielkich Jezior Mazurskich oferującym produkty i usługi z branży turystycznej szybkie dotarcie z ofertą indywidualną lub z pakietowaną do turystów. Zakłada się, że platforma SAILPASS będzie promowała zarówno oferty przedsiębiorców jak i sam region jako miejsce idealne na rekreację i wypoczynek ukierunkowane na żeglarstwo, ze wszystkimi jego zaletami.

MAZURSKA PĘTLA ROWEROWA – Etap III – Zachodni Trakt Rowerowy Krainy Wielkich Jezior Mazurskich -przedsięwzięcie jest elementem projektu zintegrowanego pn. *Mazurska Pętla Rowerowa*, którego przedmiotem jest przygotowanie i uruchomienie trasy rowerowej wokół Wielkich Jezior Mazurskich prowadzącego przez atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo tereny Mazur. W ramach projektu powstanie około 91 km szlaku, 4 wieże widokowe, 4 miejsca obsługi rowerzystów. Etap III – Zachodni Trakt Rowerowy Krainy Wielkich Jezior Mazurskich zostanie zlokalizowany w granicach administracyjnych gmin: Mikołajki, Mrągowo, Miasto Mrągowo, Ryn. Wartość projektu wynosi 19,6 mln zł (w tym dofinansowanie UE 13,6 mln zł).

7 Cudów Mazur-promocja gospodarcza obszaru Wielkich Jezior Mazurskich - celem projektu jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw z obszaru Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, zwiększenie dynamiki ekspansji lokalnego biznesu na rynek krajowy i rynki zagraniczne a także wzrost wartości inwestycji. Projekt realizowany jest w partnerstwie przez Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 oraz 11 samorządów. Najważniejsze działania w ramach projektu: Opracowanie i uruchomienie Systemu Informacji Gospodarczej; opracowanie i uruchomienie Mazurskiego Systemu Obsługi Inwestora i Eksportera; organizacja cyklu spotkań i konferencji pod hasłem „Business in Mazury”; organizacja przyjazdowych misji gospodarczych; ogólnopolska kampania reklamowa, promująca Krainę Wielkich Jezior Mazurskich jako atrakcyjne miejsce do inwestowania i prowadzenia biznesu. Wartość projektu wynosi 11,6 mln zł (w tym dofinansowanie UE 9,6 mln zł).

7. Realizacja działań

W ramach monitorowania celu operacyjnego 1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 zidentyfikowano po 30 projektów i inicjatyw, z których 43 otrzymało wsparcie Samorządu Województwa. Poza organizacjami realizującymi, w projektach i inicjatywach uczestniczyło 520 organizacji i blisko 560 tys. osób, które skorzystały z rezultatów. Działaniami objęto ponad 750 przedsiębiorców. Poniesiono wydatki w latach 2016-2017 w wysokości 19,2 mln zł. Działania finansowano ze środków zagranicznych (przede wszystkim w ramach RPO WiM 2014-2020), publicznych (głównie budżetu samorządu województwa, budżetu państwa i budżetów JST) oraz prywatnych.

Tabela 6 Podsumowanie wskaźników działań celu operacyjnego 1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji

Wskaźnik	Miara	Wartość w latach 2016-2017
liczba projektów	szt.	30
liczba inicjatyw	szt.	30
liczba projektów i/lub inicjatyw finansowo/organizacyjnie wspartych przez samorząd województwa	szt.	43
liczba projektów i/lub inicjatyw na rzecz przedsiębiorców	szt.	28
liczba projektów i/lub inicjatyw na rzecz wzrostu kwalifikacji zawodowych mieszkańców regionu	szt.	1
liczba projektów i/lub inicjatyw na rzecz rozwoju turystyki	szt.	33
liczba projektów i/lub inicjatyw na rzecz konkretnych produktów turystycznych	szt.	21
liczba projektów i/lub inicjatyw realizowanych we współpracy co najmniej dwóch IOB	szt.	5
poniesione wydatki	zł	19 191 703
liczba realizowanych inwestycji	szt.	0
liczba inwestycji finansowo/organizacyjnie wspartych przez samorząd województwa	szt.	0
liczba organizacji uczestniczących w projektach i/lub inicjatywach (poza organizacją realizującą)	szt.	520
liczba przedsiębiorców objętych projektami i/lub inicjatywami	os.	756
liczba osób uczestniczących w projektach i/lub inicjatywach	os.	557 721
liczba osób przeszkolonych	os.	70
liczba osób bezrobotnych objętych projektem/inicjatywą	os.	0
liczba staży i praktyk odbytych w ramach projektu/inicjatywy	szt.	0
liczba produktów żywnościowych objętych systemem promocji	szt.	146
liczba nowych organizacji	szt.	0
wielkość powierzchni (niezadaszonej)	m ²	0
wielkość powierzchni (zadaszonej)	m ²	0
liczba nowych kierunków kształcenia w szkołach	szt.	0
liczba zlikwidowanych kierunków kształcenia w szkołach	szt.	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu okresowego nr XVI z realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

1. *Jakość produktów i usług* - 3 projekty oraz 6 inicjatyw na łączną kwotę 15,5 mln zł. Samorząd Województwa w ramach specjalizacji żywność wysokiej jakości zorganizował konferencję dla producentów rolnych prowadzących gospodarstwa w systemie rolnictwa ekologicznego oraz instytucji działających na rzecz rolnictwa ekologicznego. Podejmowano działania w ramach Sieci Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle. Podejmowano również inicjatywy wspierające różnorodne oraz nowatorskie formy turystyki, uwzględniające wydłużenie sezonu turystycznego poprzez promocję produktów SPA & Wellness oraz oferty turystyki rodzinnej. Promowano Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej. Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie uczestniczył w sieci współpracy dla usprawnienia transferu wiedzy o innowacyjności w produkcji żywności tradycyjnej, zrzeszającej 29 partnerów z 14 krajów. Podpisano 116 umów dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (poddziałania: 1.2.1, 1.2.2, 1.4.3, 1.4.4, 1.5.1 oraz 1.5.2).
2. *Sektor naukowy i badawczo-rozwojowy* - 12 projektów oraz 2 inicjatywy na łączną kwotę 2,4 mln zł. UWM w Olsztynie realizował 10 projektów badawczych na rzecz inteligentnych specjalizacji: ekonomia wody i żywność wysokiej jakości (po 5 projektów), spośród których 7 sfinansowano ze środków Narodowego Centrum Nauki a 3 z NCBR. Przedsięwzięcia wpisujące się w specjalizację żywność wysokiej jakości dotyczyły prowadzenia badań nad jakością serów, poprawą jakości: upraw grochu siewnego, produktów mleczarskich, efektywności hodowli indyków oraz drobiu a projekty w ramach specjalizacji ekonomia wody ochrony środowiska wodnego przed zanieczyszczeniami i poprawy stanu wód. IRZiBŻ PAN w Olsztynie realizował razem z 18 partnerami z 13 krajów w przedsięwzięciu PROTEIN2FOOD, polegającym na opracowaniu innowacyjnych produktów białkowych na bazie nasion roślin strączkowych i pseudozbóż. Zarząd Województwa podpisał porozumienie o współpracy z NCBR obejmujące m.in. współpracę w obszarach wpisujących się w inteligentne.
3. *Współpraca* - 3 projekty i 8 inicjatyw na łączną kwotę ponad 425 tys. zł. Jedno przedsięwzięcie Miasta Elbląg, a pozostałe Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Kontynuowano działalność Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Pracownicy Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego brali udział w spotkaniach, których celem była wymiana doświadczeń regionów i instytucji krajowych związanych z procesem definiowania inteligentnych specjalizacji, przedsiębiorczego odkrywania oraz monitoringiem i ewaluacją. Województwo Warmińsko-Mazurskie jako członek utworzonej przez Komisję Europejską Platformy S3 brało udział w projekcie pn. RIS3 Support in Lagging Regions, polegającym na zapewnieniu wsparcia wybranym, słabiej rozwiniętym regionom Europy, w tym opracowania przekrojowego podejścia do kluczowych kwestii dotyczących rozwoju i zarządzania opartego na inteligentnych specjalizacjach.
4. *Aktywność promocyjna i wystawiennicza* - 1 projekt i 13 inicjatyw na łączną kwotę 671 tys. zł. Działanie dotyczyło uczestnictwa przedstawicieli Samorządu w krajowych targach turystycznych, promocji Szlaku Kopernikowskiego, promocji atrakcji turystycznych Warmii i Mazur, organizacji 3 wizyt studyjnych z udziałem zagranicznych dziennikarzy i touroperatorów, prezentowania produktów z województwa warmińsko-mazurskiego na targach branżowych. Zorganizowano też konferencję Żywność wysokiej jakości szansą na zrównoważony rozwój regionu. Miasto Elbląg było wystawcą podczas XIX Międzynarodowych Targów Morskich Baltexpo 2017 związanych z przemysłem morskim.

5. *Monitoring gospodarki województwa* – 11 projektów i 1 inicjatywę Samorządu Województwa na kwotę ponad 100 tys. zł. Zakończono proces aktualizacji Strategii Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku. Rozpoczęto działania mające na celu budowę systemu monitorowania ruchu turystycznego, dokonano analizy ruchu turystycznego w regionie oraz monitorowanie Strategii Turystyki. Samorząd Województwa przyjął program rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020.

8. Wnioski i rekomendacje

1. Region Warmii i Mazur nie należy do najbardziej rozwiniętych gospodarczo i innowacyjnych w kraju. Nie stawia go to jednak na przegranej pozycji oraz nie przekreśla szans na zmianę. Województwo posiada potencjał tworzenia przewagi konkurencyjnej, którego źródłem są inteligentne specjalizacje, silnie zakorzenione w gospodarce-ekonomia wody, drewno i meblarstwo, żywność wysokiej jakości, co potwierdzają dane statystyczne prezentowane w Raporcie. Ich inteligentny rozwój wymaga nakładów nie tylko materialnych, lecz także interwencji w podnoszenie kompetencji kapitału ludzkiego oraz inkubacji i animowania przedsięwzięć rozwojowych.
2. Głównym instrumentem wsparcia inteligentnych specjalizacji przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 współfinansowany środkami UE, w ramach którego na inteligentne specjalizacje przeznaczono 94,8 mln EUR w ramach celu tematycznego 1 (jako warunek wsparcia) oraz 225,8 mln EUR w ramach celu tematycznego 3 (preferencje dla inteligentnych specjalizacji). W ramach Osi 1 Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur RPO WiM 2014 – 2020 największa ilość podpisanych umów o dofinansowanie zidentyfikowana została w specjalizacji Ekonomia wody. Wartość podpisanych umów stanowiła aż przeszło 50 % wartości wszystkich zawartych umów w ramach trzech inteligentnych specjalizacji regionu.
Najwięcej wniosków (Oś 1), w których wnioskodawcy nie wykazywali wpływu na rozwój IS złożono w obszarze ICT, wyrobów z metalu i budownictwa niemniej jednak umowy o najwyższej wartości ogółem zostały podpisane z beneficjentami z branż: poligraficznej, medycznej i wyrobów z metali. Środki unijne zakontraktowane w RPO WiM 2014-2020 na rozwój inteligentnych specjalizacji mogą przyczynić się do wzmocnienia kluczowych dla regionu sektorów gospodarki, jak także nowych, wyłaniających się branż. Dla pełnego obrazu rozwoju przewagi konkurencyjnej regionu niezbędna jest bieżąca analiza wyłaniających się obszarów gospodarczych o dużym potencjale innowacyjnym, także spoza inteligentnych specjalizacji. W tym celu niezbędne jest pogłębienie i rozszerzenie badań i danych statystycznych na sektory PKD niewpisujące się w inteligentne specjalizacje i podjęcie próby grupowania tych PKD według innych branż.
3. Pozytywnym sygnałem jest wysoki wskaźnik odsetka wartości dodanej brutto w przedsiębiorstwach z branż powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu, zatrudniających powyżej 9 osób do wartości dodanej brutto wypracowanej przez wszystkie przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie Warmii i Mazur, w których pracowało co najmniej 10 osób - w 2017 r. wyniósł aż 45,2%. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 3,3 pkt. proc. Wartość dodana jest podstawowym wskaźnikiem makroekonomicznym określającym rozwój gospodarczy oraz najczęściej stosowanym miernikiem produktywności.
4. Na uwagę zasługuje fakt, iż w okresie 2015-2017 odnotowano wzrost wartości eksportu w każdej spośród trzech inteligentnych specjalizacji województwa (żywność wysokiej jakości – dwukrotny wzrost, ekonomia wody – 33,4%, drewno i meblarstwo 11,4%). Najwyższą wartość eksportu odnotowano w ramach IS żywność wysokiej jakości – 3,6 mld zł (4,37%, 8 miejsce). Eksport w ramach specjalizacji drewno i meblarstwo wyniósł 3,3 mld zł (7 miejsce w kraju) a ekonomia wody – 364 mln zł (3,6%, 4 miejsce). Dobrym narzędziem wspierającym działalność eksportową MŚP mogą być także środki RPO WiM 2014 – 2020. Stąd wydaje się celowe większe promowanie tego instrumentu, jak również podejmowanie wszelkich akcji mogących wpłynąć na zwiększenie

ekspansji regionalnych przedsiębiorców na rynki zagraniczne (cykliczne szkolenia poświęcone zagadnieniom eksportu na konkretne rynki kierowane do firm eksportujących jak i dopiero przygotowujących się do eksportu, promocja regionalnych produktów, spotkania biznesowe, wsparcie targów, misji itp.).

5. Pozytywnym zjawiskiem jest rosnąca nadwyżka firm nowopowstałych w stosunku do likwidowanych w branżach o PKD zgodnym z inteligentnymi specjalizacjami. W 2017 r. różnica wynosiła +75 a w 2016 r. +38. Należy dokonać analizy efektywności wsparcia młodych firm zarówno w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, jak również pośredniego wsparcia doradczego oferowanego przez instytucje otoczenia biznesu, by móc zidentyfikować działania pozwalające utrzymać ten pozytywny trend.
6. Rośnie udział absolwentów grup kierunków związanych z inteligentnymi specjalizacjami w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych). W 2016 r. wartość wskaźnika wynosiła 18,5% i była wyższa w odniesieniu do roku 2015 o 1,4 pkt. proc. Przeprowadzenie analizy trendów w zakresie potrzeb kompetencyjnych w sektorach inteligentnych specjalizacji, która, jak wiemy – w dynamicznej rozwijającej się gospodarce jest wyzwaniem bardzo trudnym, pomogłoby bardziej regionalnym uczelniom dostosować swoją ofertę do potrzeb rynku pracy.
7. Liczba projektów i inicjatyw podmiotów prowadzących działalność badawczo-rozwojową potwierdza istnienie w regionie potencjału naukowego w obszarze inteligentnych specjalizacji. Szczególnie wyróżnia się tu obszar żywności wysokiej jakości dzięki silnym jednostkom naukowym (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie). Niemniej jednak, niezbędna jest pogłębiona analiza ilościowa i jakościowa w zakresie współpracy przedsiębiorców z instytucjami naukowymi z województwa warmińsko-mazurskiego, gdyż dane ilościowe nie pozwalają na porównanie potencjału z innymi regionami.
8. Niestety, nie zostały zidentyfikowane działania instytucji otoczenia biznesu przyczyniające się do rozwoju Inteligentnych specjalizacji. Może to wynikać z faktu, że podmioty te potrzebują więcej czasu, by przygotować zmianę swojej oferty zgodnie z wymogami procesu strategicznego RIS3. Być może, w okresie sprawozdawczym nie były jeszcze uruchamiane środki z RPO WiM 2014 – 2020, adresowane do IOB, na przedsięwzięcia wspierające rozwój IS, które są najczęściej głównym motywatorem podejmowania działań przez te instytucje.

Polityka rozwoju oparta na koncentracji interwencji na obszarach generujących największe przewagi konkurencyjne będzie wymagała od otoczenia biznesu podjęcia wysiłku przygotowania specjalistycznej oferty profilowanej pod konkretnego odbiorcę. Niezbędna jest rewizja istniejącej w województwie sieci „InnoWaMa” skupiającej instytucje otoczenia biznesu, które z założenia powinny wspierać rozwój innowacyjny firm poprzez oferowanie specjalistycznych usług. Z bieżących informacji wynika, iż instytucje te mają problem w przygotowaniu takiej oferty, stąd istotna jest identyfikacja barier realizacji usług specjalistycznych oraz potrzeb instytucji otoczenia biznesu w województwie w tym zakresie.

9. Należy pamiętać, iż monitoring to nie tylko zbieranie i analiza danych. Jest to również element tzw. procesu przedsiębiorczego odkrywania. Koncepcja inteligentnej specjalizacji wymaga ciągłej pracy w szczególności w celu bieżącej identyfikacji obszarów inteligentnych specjalizacji, zgodnie z założeniem, że to właśnie interesariusze zajmujący się przedsiębiorczością mają najlepszą wiedzę i mogą wyłonić najbardziej obiecujące obszary dla rozwoju regionu w przyszłości. Zalecana jest więc bieżąca realizacja działań wpisujących się w proces przedsiębiorczego odkrywania nie tylko w obszarach zidentyfikowanych już inteligentnych specjalizacji, lecz także innych sektorów,

w których przejawia się potencjał innowacyjny. Wśród działań można wymienić spotkania z przedsiębiorcami, podmiotami sektora naukowego oraz innymi podmiotami otoczenia biznesu w celu analizy trendów rozwoju, podniesienia świadomości w zakresie wsparcia inteligentnych specjalizacji, a także na potrzeby formułowania Planu Działań dla poszczególnych inteligentnych specjalizacji.

Wykaz skrótów

IRZiB PAN - Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk

IS - inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego

NCBR - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

PKD 2007 - Polska Klasyfikacja Działalności

PO - Program Operacyjny

PO IIŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PO IR - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój

PO PW - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

POWER - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

RPO -Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

RSI WiM - Regionalna Strategia Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020

UWM - Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Spis wykresów i rysunków

Wykres 1	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007.....	5
Wykres 2	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007	5
Wykres 3	Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentne specjalizacje województwa według województw, stan w dniu 31 XII 2017	6
Wykres 4	Podmioty deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007 wpisujących się w inteligentne specjalizacje w województwie warmińsko-mazurskim z podziałem na branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	6
Wykres 5	Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, deklarujących prowadzenie działalności, według PKD 2007	7
Wykres 6	Struktura podmiotów gospodarki narodowej deklarujących prowadzenie działalności w zakresie inteligentnych specjalizacji, według PKD 2007	7
Wykres 7	Ilość nowopowstałych i zlikwidowanych przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2016 , według PKD 2007	8
Wykres 8	Ilość nowopowstałych i zlikwidowanych przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2017 , według PKD 2007 wpisujących się w inteligentne specjalizacje	8
Wykres 9	Przedsiębiorstwa, które dokonały zgłoszeń patentowych jako % przedsiębiorstw ogółem	8
Wykres 10	Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji	9
Wykres 11	Przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji.....	9
Wykres 12	Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody w latach 2015-2017	10
Wykres 13	Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	10
Wykres 14	Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody – wybrane branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	11
Wykres 15	Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody wg klas wielkości -liczba zatrudnionych. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	11
Wykres 16	Podmioty powstałe w 2017 r. wg branż.....	11
Wykres 17	Zatrudnienie w latach 2015-2017 w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody	12
Wykres 18	Zatrudnienie wg. województw	12
Wykres 19	Wartość dodana brutto w latach 2015-2017	12
Wykres 20	Wartość dodana brutto w roku 2017 wg. województw	13
Wykres 21	Ekonomia wody – eksport w latach 2015-2017	13
Wykres 22	Udział eksportu towarów w specjalizacji ekonomia wody na tle kraju	14
Wykres 23	Ekonomia wody – eksport wg województw w 2017 r.	14
Wykres 24	Ekonomia wody – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.	14
Wykres 25	Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją ekonomia wody (nauk o środowisku, inżynierijno-techniczne) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych)	15

Wykres 26 Korzystający z turystycznych obiektów noclegowych	15
Wykres 27 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości w latach 2015-2017	16
Wykres 28 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	16
Wykres 29 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości– wybrane branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	17
Wykres 30 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości wg klas wielkości. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	17
Wykres 31 Podmioty powstałe w 2017 r. wg branż.....	17
Wykres 32 Zatrudnienie w latach 2015-2017	18
Wykres 33 Zatrudnienie wg. województw	18
Wykres 34 Wartość dodana brutto w latach 2015-2017	18
Wykres 35 Wartość dodana brutto w roku 2017 wg. województw	19
Wykres 36 Żywność wysokiej jakości – eksport w latach 2015-2017.....	19
Wykres 37 Udział eksportu towarów w specjalizacji żywność wysokiej jakości na tle kraju	20
Wykres 38 Żywność wysokiej jakości – eksport wg województw w 2017 r.....	20
Wykres 39 Żywność wysokiej jakości – 15 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.	20
Wykres 40 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją żywność wysokiej jakości (rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, weterynaria) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych).....	21
Wykres 41 Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych	21
Wykres 42 Udział powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych w powierzchni użytków rolnych ogółem	21
Wykres 43 Liczba zarejestrowanych grup producentów rolnych	22
Wykres 44 Liczba podmiotów zrzeszonych w zarejestrowanych grupach producentów rolnych	22
Wykres 45 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w latach 2015-2017	23
Wykres 46 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo. Stan w dniu 31 XII 2017 r.....	23
Wykres 47 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo – wybrane branże. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	24
Wykres 48 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wg klas wielkości. Stan w dniu 31 XII 2017 r.	24
Wykres 49 Podmioty powstałe w 2017 r. wg branż.....	24
Wykres 50 Zatrudnienie w latach 2015-2017	25
Wykres 51 Zatrudnienie wg. województw	25
Wykres 52 Wartość dodana brutto w latach 2015-2017	25
Wykres 53 Wartość dodana brutto w roku 2017 wg. województw	26
Wykres 54 Drewno i meblarstwo – eksport w latach 2015-2017.....	26
Wykres 55 Udział eksportu towarów w specjalizacji drewno i meblarstwo na tle kraju	26
Wykres 56 Drewno i meblarstwo – eksport wg województw w 2017 r.....	27
Wykres 57 Drewno i meblarstwo – 15 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.....	27
Wykres 58 Drewno i meblarstwo- absolwenci szkół wyższych	28
Wykres 59 Liczba projektów dofinansowanych ze środków programu sektorowego WoodInn	28

Wykres 60	Wartość projektów dofinansowanych ze środków programu sektorowego WoodInn ...	28
Wykres 61	Złożone wnioski o dofinansowanie w ramach osi I ramach RPO WiM w latach 2016-2017 –wnioskodawcy o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)	34
Wykres 62	Ilość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I ramach RPO WiM w latach 2016-2017 –beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)	35
Wykres 63	Wartość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I ramach RPO WiM w latach 2016-2017 –beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)	35
Wykres 64	Wartość projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, realizowanych w latach 2016-2017, współfinansowanych z krajowych programów operacyjnych	46
Wykres 65	Liczba projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, realizowanych w latach 2016-2017, współfinansowanych z krajowych programów operacyjnych	46
Wykres 66	Wartość projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, realizowanych w latach 2016-2017, współfinansowanych z krajowych programów operacyjnych	46
Rysunek 1	Wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty	29
Rysunek 2	Wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty	30
Tabela 1:	Ilość i wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami oraz złożone wnioski, wnioski po ocenie formalnej oraz rekomendowane do dofinansowania z podziałem na inteligentne specjalizacje	31
Tabela 2:	Ilość i wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami oraz złożone wnioski, wnioski po ocenie formalnej oraz rekomendowane do dofinansowania z podziałem na typ beneficjenta .	32
Tabela 3:	Ilość i wartość podpisanych w latach 2016-2017 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na działania/poddziałania	33
Tabela 4:	Realizacja wskaźników 3 poziomu monitorowania RPO WiM	36
Tabela 5:	Struktura finansowania projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami wg programów operacyjnych w latach 2016-2017	45
Tabela 6	Podsumowanie wskaźników działań celu operacyjnego 1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji	49

Załącznik nr 1. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentne specjalizacje wg. PKD 2007, do poziomu podklas wyłącznie

Tabela 1. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentną specjalizację **Ekonomia wody** wg. PKD 2007, do poziomu podklas wyłącznie³

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
Ekonomia wody – produkcja i naprawa statków i łodzi				
C	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3011Z	Produkcja statków i konstrukcji pływających
C	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3012Z	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
C	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3315Z	Naprawa i konserwacja statków i łodzi
Ekonomia wody – Zakwaterowanie, wypoczynek i sport				
H	50	Transport wodny	#	#
I	55	Zakwaterowanie	#	#
N	79	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	#	#
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9311Z	Działalność obiektów sportowych
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9312Z	Działalność klubów sportowych
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9313Z	Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9319Z	Pozostała działalność związana ze sportem
N	77	Wynajem i dzierżawa	7721Z	Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego
S	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	9604Z	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej
N	77	Wynajem i dzierżawa	7734Z	Wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego
Ekonomia wody – ochrona środowiska i instalacje wodne				
E	36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	#	#
D	35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3530Z	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3812Z	Zbieranie odpadów niebezpiecznych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3821Z	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3822Z	Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3831Z	Demontaż wyrobów zużytych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3832Z	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
F	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4291Z	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej
F	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4221Z	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

³ W specjalizację Ekonomia wody wpisują się ponadto ujęte w ramach specjalizacji Żywność wysokiej jakości działalności: 0311Z Rybołówstwo w wodach morskich; 0322Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych; 0312Z Rybołówstwo w wodach śródlądowych; 0321Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich; 1107Z Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych; 1020Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków.

Tabela 2. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentną specjalizację **Drewno i meblarstwo** wg. PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
Drewno i meblarstwo – Produkcja i pozyskiwanie				
A	02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	#	#
C	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	#	#
C	31	Produkcja mebli	#	#
C	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2052Z	Produkcja klejów
C	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2223Z	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
C	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2512Z	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej
C	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2572Z	Produkcja zamków i zawiasów
C	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2311Z	Produkcja szkła płaskiego
C	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2312Z	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego
Drewno i meblarstwo – Handel i usługi				
S	95	Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	9524Z	Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego
G	46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4647Z	Sprzedaż hurtowa mebli, dywanów i sprzętu oświetleniowego
G	46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4673Z	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
G	46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4665Z	Sprzedaż hurtowa mebli biurowych
F	43	Roboty budowlane specjalistyczne	4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3. Wybór rodzajów działalność wpisujących się w **produkcję maszyn** dla inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur wg. PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2811Z	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2812Z	Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2813Z	Produkcja pozostałych pomp i sprężarek
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2814Z	Produkcja pozostałych kurków i zaworów
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2815Z	Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2821Z	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2822Z	Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2824Z	Produkcja narzędzi ręcznych mechanicznych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2825Z	Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2829Z	Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2841Z	Produkcja maszyn do obróbki metalu

C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2849Z	Produkcja pozostałych narzędzi mechanicznych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2899Z	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2893Z	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2830Z	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentną specjalizację **Żywność wysokiej jakości** wg. PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
Oznaczenie na potrzeby badania: Żywność wysokiej jakości – Produkcja				
A	01	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	#	#
A	03	Rybnictwo	#	#
Oznaczenie na potrzeby badania: Żywność wysokiej jakości – Przetwórstwo i usługi				
C	10	Produkcja artykułów spożywczych	#	#
C	11	Produkcja napojów	#	#
M	75	Działalność weterynaryjna	#	#
M	71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	7120A	Badania i analizy związane z jakością żywności

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

Załącznik nr 2. Lista 20 projektów realizowanych w latach 2016-2017 ze środków RPO na rzecz inteligentnych specjalizacji o największej wartości ogółem

L.p.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość ogółem (mln zł)	Dofinansowanie UE (mln zł)	Inteligentna specjalizacja
1.	Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia	Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk	92,9	77,6	Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości
2.	Innowacyjność technologii żywności wysokiej jakości	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	60,8	44,8	Drewno i meblarstwo Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości
3.	Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich wraz z budową śluzy „Guzianka II” i remontem śluzy „Guzianka I”/ Etap II	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	55,8	40	Ekonomia wody
4.	Budowa i wyposażenie Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	25,6	16,6	Żywność wysokiej jakości
5.	Poprawa warunków kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie poprzez przebudowę i doposażenie budynku „A” warsztatów	Gmina Olsztyn	22	18	Drewno i meblarstwo Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości
6.	Budowa uzdrowskiego basenu kąpielowego we wsi Nowa Wieś Łławecka w Obszarze Ochrony Uzdrawiskowej Górowo Łławeckie – strefa „A”	Gmina Górowo Łławeckie	21,1	17,9	Ekonomia wody
7.	Stworzenie regionalnego systemu kart żeglarskich „Sail pass”	MEGA SONIC SPÓŁKA AKCYJNA	19,7	7,9	Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości

8.	MAZURSKA PĘTLA ROWEROWA – Etap III – Zachodni Trakt Rowerowy Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	19,6	13,6	Ekonomia wody
9.	Rozbudowa biogazowni rolniczej w Boleszynie dodatkowo o moc elektryczną 0,99 MW wraz z budową sieci ciepłowniczej dla miejscowości Boleszyn i Mroczno	Biogal Sp. z o.o.	18,9	9,5	Żywność wysokiej jakości
10.	MAZURSKA PĘTLA ROWEROWA – Etap I – Północno-Wschodni Trakt Rowerowy Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	14,4	9,5	Ekonomia wody
11.	MAZURSKA PĘTLA ROWEROWA – Etap IV – Północny Trakt Rowerowy Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	14,1	8	Ekonomia wody
12.	Budowa przystani bezpieczeństwa - schroniska dla małych jednostek turystycznych oraz miejsca postoju jednostek ratunkowych Mazurskiej Służby Ratowniczej na Jeziorze Śniardwy	Stowarzyszenie Turystyczne Śniardwy-Nowe Guty	13,2	10,9	Ekonomia wody
13.	7 Cudów Mazur-promocja gospodarcza obszaru Wielkich Jezior Mazurskich	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	11,6	9,6	Drewno i meblarstwo Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości
14.	Wdrożenie wyników prac B+R do działalności gospodarczej Mazurskiego Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji w Chorobach Przewlekłych	Mazurskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji w Chorobach Przewlekłych Maria Jedlińska	10,5	4,5	Ekonomia wody
15.	"Aktywizacja społeczno-zawodowa poprzez modernizację amfiteatru oraz budowę Centrum Rzemiosł i Kultury Warmińskiej"	Gmina Miejska Lidzbark Warmiński	10,2	7,6	Żywność wysokiej jakości
16.	Zamek krzyżacki w Szczytnie - nowy produkt turystyczny na mapie województwa warmińsko-mazurskiego	Gmina Miejska Szczytno	9,8	7,8	Ekonomia wody
17.	Budowa urządzeń i obiektów lecznictwa uzdrowiskowego i małej architektury,	Gmina Górowo Iławeckie	9,8	8,1	Ekonomia wody

	wchodzących w skład wyposażenia lasu ochronnego uzdrowiskowego Doliny Elmy we wsi Nowa Wieś Łławecka w obszarze Ochrony Uzdrawiskowej Górowo Łławeckie - strefa A				
18.	Z pomysłem po dotację IV	Lokalna Grupa Działania "WARMIŃSKI ZAKĄTEK"	9,6	8,1	Drewno i meblarstwo Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości
19.	Wdrożenie do produkcji wyników prac B+R poprzez utworzenie zakładu produkcyjnego oraz prototypowni w Ełku	COMECO SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	8,7	3,5	Ekonomia wody
20.	Modernizacja szkolnictwa zawodowego w Elblągu	Miasto Elbląg	8,3	7	Drewno i meblarstwo Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie listy projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020 - stan na 2 kwietnia 2018 r. - <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/ofunduszach/raporty/>